

**T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI**

GRAFİK VE FOTOĞRAF

**ÇAĞDAŞ SANAT AKIMLARI
211GS0087**

ANKARA 2011

- Bu modül, mesleki ve teknik eğitim okul/kurumlarında uygulanan Çerçeve Öğretim Programlarında yer alan yeterlikleri kazandırmaya yönelik olarak öğrencilere rehberlik etmek amacıyla hazırlanmış bireysel öğrenme materyalidir.
- Millî Eğitim Bakanlığınca ücretsiz olarak verilmiştir.
- PARA İLE SATILMAZ.

İÇİNDEKİLER

AÇIKLAMALAR	iii
GİRİŞ	1
ÖĞRENME FAALİYETİ-1	3
1. İZLENİMCİLİK (EMPRESYONİZM).....	3
1.1. Temsilcileri.....	3
UYGULAMA FAALİYETİ.....	7
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME.....	10
ÖĞRENME FAALİYETİ-2	14
2. DIŞAVURUMCULUK (EKSPRESYONİZM)	14
2.1.Temsilcileri.....	14
UYGULAMA FAALİYETİ.....	16
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME.....	18
ÖĞRENME FAALİYETİ-3	21
3. YIRTICILIK (FOVİZM) (1898-1908).....	21
3.1 Temsilcileri.....	21
UYGULAMA FAALİYETİ.....	23
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME.....	25
ÖĞRENME FAALİYETİ-4	28
4. KÜBİZM (1907-1914)	28
4.1.Temsilcileri.....	28
UYGULAMA FAALİYETİ.....	30
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME.....	32
ÖĞRENME FAALİYETİ-5	35
5. FÜTÜRİZM	35
5.1.Temsilcileri.....	35
UYGULAMA FAALİYETİ.....	37
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME.....	40
ÖĞRENME FAALİYETİ-6	42
6. DADAİZM (Dadacılık).....	42
6.1.Temsilcileri.....	42
UYGULAMA FAALİYETİ.....	45
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME.....	48
ÖĞRENME FAALİYETİ-7	51
7. SÜRREALİZM	51
7.1 Temsilcileri.....	51
UYGULAMA FAALİYETİ.....	54
ÖĞRENME FAALİYETİ-8	58
8. SOYUT SANAT AKIMI	58
8.1. Soyut Sanat (Soyut Ekspresyonizm).....	58
8.2. 1940 Sonraki Sanat Hareketleri (Taşizm, Kaligrafik İfadecilik, Post Kübizm)	58

8.3.Soyut Resmin Özellikleri	60
8.3.1.Temsilcileri.....	60
8.4. 1960 Sonrası Sanat Hareketleri (Pop – Art, Op- Art, Kinetik Sanat)	63
UYGULAMA FAALİYETİ.....	64
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME.....	66
ÖĞRENME FAALİYETİ-9	69
9. KAVRAMSAL SANAT AKIMI	69
9.1. Kavramsal Sanat Türleri Ve Temsilcileri.....	69
UYGULAMA FAALİYET	70
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME.....	70
MODÜL DEĞERLENDİRME	70
CEVAP ANAHTARLARI.....	70
ÖNERİLEN KAYNAKLAR.....	70
KAYNAKÇA	70

AÇIKLAMALAR

MODÜLÜN KODU	211GS0087
ALAN	Grafik ve Fotoğraf
DAL/MESLEK	Ortak Alan
MODÜLÜN ADI	Çağdaş Sanat Akımları
MODÜLÜN TANIMI	Çağdaş sanat akımlarının özelliklerini ve sanatçıları inceleyerek dönemlere ait sanat eserlerinin belgesel ve biçimsel açıdan çözümlemesinin doğru olarak nasıl yapılacağının anlatıldığı öğrenme materyalidir.
SÜRE	40/32
ÖNKOŞUL	Tarih Çağları Türk Sanat Tarihi, Batı Sanatı Tarihi ve Çağdaş Türk Sanatı modüllerini almış olmak.
YETERLİK	Çağdaş sanat akımlarına ait eserlerini incelemek.
MODÜLÜN AMACI	Genel Amaç ➤ Bu modülle uygun ortam sağlandığında çağdaş sanat akımlarının özelliklerini kavrayarak akıl temsilcilerinin eserlerini belgesel ve biçimsel açıdan inceleyebilecektir. Amaçlar 1. Empresyonizm sanat akımının özelliklerini ve sanatçıları inceleyerek döneme ait sanat eserlerinin belgesel ve biçimsel açıdan çözümlemesini doğru olarak yapabileceksiniz. 2. Ekspresyonizm (ifadecilik-dışa vurumculuk) sanat akımının özelliklerini ve sanatçıları inceleyerek döneme ait sanat eserlerinin belgesel ve biçimsel açıdan çözümlemesini doğru olarak yapabileceksiniz. 3. Fovizm (yırtıcılık) sanat akımının özelliklerini ve sanatçıları inceleyerek döneme ait sanat eserlerinin belgesel ve biçimsel açıdan çözümlemesini doğru olarak yapabileceksiniz. 4. Kübizm sanat akımının özelliklerini ve sanatçıları inceleyerek döneme ait sanat eserlerinin belgesel ve biçimsel açıdan çözümlemesini doğru olarak yapabileceksiniz. 5. Fütürizm (dinamizm- hareket) sanat akımının özelliklerini ve sanatçıları inceleyerek döneme ait sanat eserlerinin belgesel ve biçimsel açıdan çözümlemesini doğru olarak yapabileceksiniz. 6. Dadaizm sanat akımının özelliklerini ve sanatçıları inceleyerek döneme ait sanat eserlerinin belgesel ve

	biçimsel açıdan çözümlemesini doğru olarak yapabileceksiniz. 7. Sürrealizm (gerçek üstücülük) sanat akımının özelliklerini ve sanatçıları inceleyerek döneme ait sanat eserlerinin belgesel ve biçimsel açıdan çözümlemesini doğru olarak yapabileceksiniz. 8. Soyut, sanat akımı ve sonrasının(Pop-Art, Op-Art,Kinetik Sanat, Kaligrafik sanat vb.) “non-figurative” (figürsüz sanat) özelliklerini ve sanatçıları inceleyerek döneme ait sanat eserlerinin belgesel ve biçimsel açıdan çözümlemesini doğru olarak yapabileceksiniz. 9. Kavramsal sanatı akımının(çevre sanatı, land art, happening vb.) özelliklerini ve sanatçıları inceleyerek döneme ait sanat eserlerinin belgesel ve biçimsel açıdan çözümlemesini doğru olarak yapabileceksiniz.
EĞİTİM ÖĞRETİM ORTAMLARI VE DONANIMLARI	Ortam : Atölye ortamı, bilgisayar ortamı, müzeler, sanat galerileri. Donanım : Slayt makinesi ve ilgili slaytlar, bilgisayar, projeksiyon makinesi, ilgili VCD-DVD’ler, yazılı ve görsel belgeler, röprodüksiyonlar (tıpkı-basımlar), tepegöz, kalem, kağıt, atölye ortamı vb.
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	Modülün içinde yer alan her faaliyetten sonra, verilen ölçme araçlarıyla kazandığınız bilgileri ölçerek kendi kendinizi değerlendireceksiniz. Öğretmen, modül sonunda size ölçme aracı (test, çoktan seçmeli, doğru yanlış vb.) uygulayarak modül uygulamaları ile kazandığınız bilgileri ölçerek değerlendirecektir.

GİRİŞ

Sevgili Öğrenci,

Seçtiğiniz meslek alanı ne olursa olsun baş döndürücü bir hızla değişen dünyanın dinamizmine ayak uydurabilmek ancak yaratıcı güçlerle donatılmış bir kişilik geliştirmekle olasıdır.

Bireyin yaratıcı güçlerinin ortaya çıkarılmasının en ekonomik yolu, insanın sanat yolu ile eğitimidir. Bu da titiz bir gözlem sonunda nesneler arasındaki düzen ya da düzensizlik ilişkilerini sezmeye yönelik bir algılama “gözle düşünme” eğitimidir.

Burada, “araştırma, seçme, önemli özelliği kavrama, sadeleştirme, soyutlama, analiz-sentez yapma, tamamlama, düzeltme, kıyaslama, problemi çözme, birleştirme, ayırt etme ve anlam bütünlüğüne ulaştırma gibi işlevler söz konusudur”. Bu nedenle sanat eğitimi yalnızca yetenekliler için değil, her meslekte eğitim alanlar için gereklidir.

Böylelikle sanat yapıtları ile ilişki kurabilecek, sanat yoluyla ve sanat diliyle ürün ya da hizmet üretebileceksiniz. Hem de yaşadığımız dünyayı tüm insanlığın ortak malı olan evrensel bir aynadan (sanat eserinden) görme – anlama – anlatma dilini öğreneceksiniz ve onları gelecek kuşaklar için koruyup ilgi duyacak seveceksiniz.

Bu modülle çağdaş sanat akımlarını öğrenirken; sanatçıları ve eserleri hakkında bilgilenip bu dönemleri ve eserlerin incelemesini yapabileceksiniz.



ÖĞRENME FAALİYETİ-1

AMAÇ

Bu faaliyette verilecek bilgiler doğrultusunda, empresyonizm sanat akımının özelliklerini ve sanatçılarını inceleyerek döneme ait sanat eserlerini belgesel ve biçimsel açıdan inceleyebileceksiniz.

ARAŞTIRMA

Çağdaş sanatçı olabilmenin temel şartı kendinden önceki dönemin sanat anlayışına tepki göstermektir. Empresyonizm kendinden önceki dönemin sanat anlayışına tepki olarak doğmuştur ve kendinden sonraki akımlara da önderlik etmiştir.

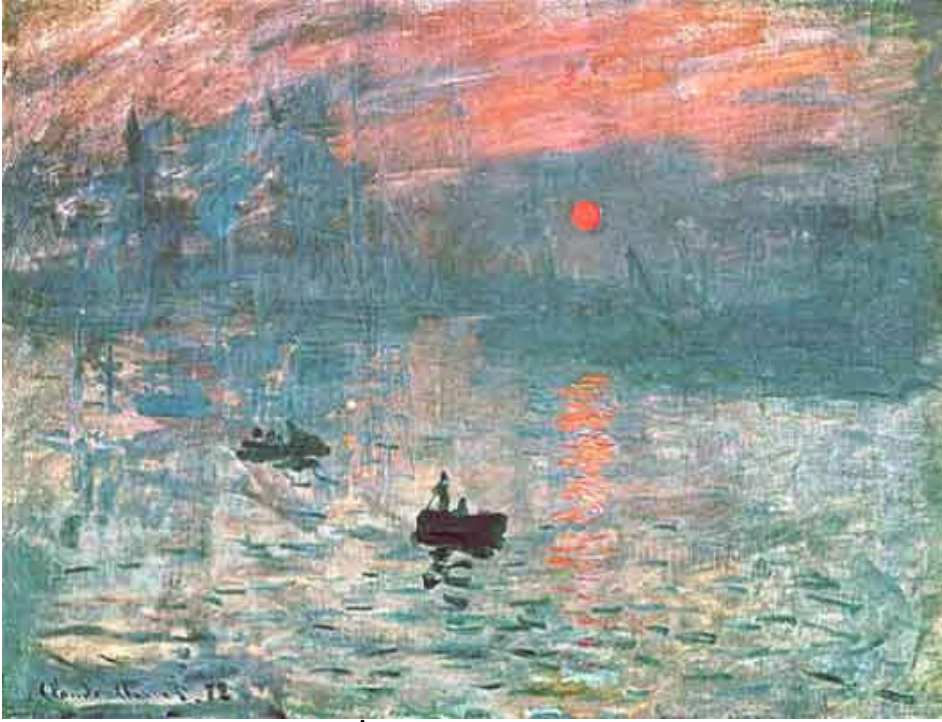
Empresyonizm'in (izlenimci sanatın) doğa anlayışı ve estetik değerleri üzerine araştırma yapınız. Döneme ait sanatçılarını ve eserlerini de araştırıp inceleyiniz.

1. İZLENİMCİLİK (EMPRESYONİZM)

“İzlenimcilik” olarak da bilinir.19. yy.ın ikinci yarısında FRANSA’da oluşmuştur. Resim tarihindeki sürekli yeniliklerin hareket noktası sayılır. Empresyonizme göre, açık havada bulunan eşyaların renk görünüşleri günün her saatinde değişir. Örneğin, ağaçların yeşil rengi öğle üzeri daha parlak, daha canlı görüldüğü halde, akşama doğru koyu renkte ve donuk görünür. Bu akımın kurucuları, atölye çalışmalarından çok, açık havada çalışmaya önem vermişlerdir. Çünkü aradıkları canlı ve temiz renkleri, gün ışığının parlaklığında bulmuşlar, **koyu ve karanlık renklere resimlerinde yer vermemişlerdir. Renk, ya olduğu gibi ya da değerini düşürmeyen başka bir renkle karıştırılmıştır.** Işıklar sarı, turuncu, kırmızı tonlarında aranmış, gölgelerde, bunların zıtları olan mavi, mor ve yeşille boyanmıştır. Empresyonizmin kurucusu Edouard Manet' dir.

1.1. Temsilcileri

Edouard Manet, Claude Monet, Camille Pissarro, Georges Seurat, Paul Signac, Vincent Van Gogh, Paul Gauguin, Paul Cezanne, Edgar Degas, Henri De Toulouse-Lautrec, Pierre-August Renoir'dir.



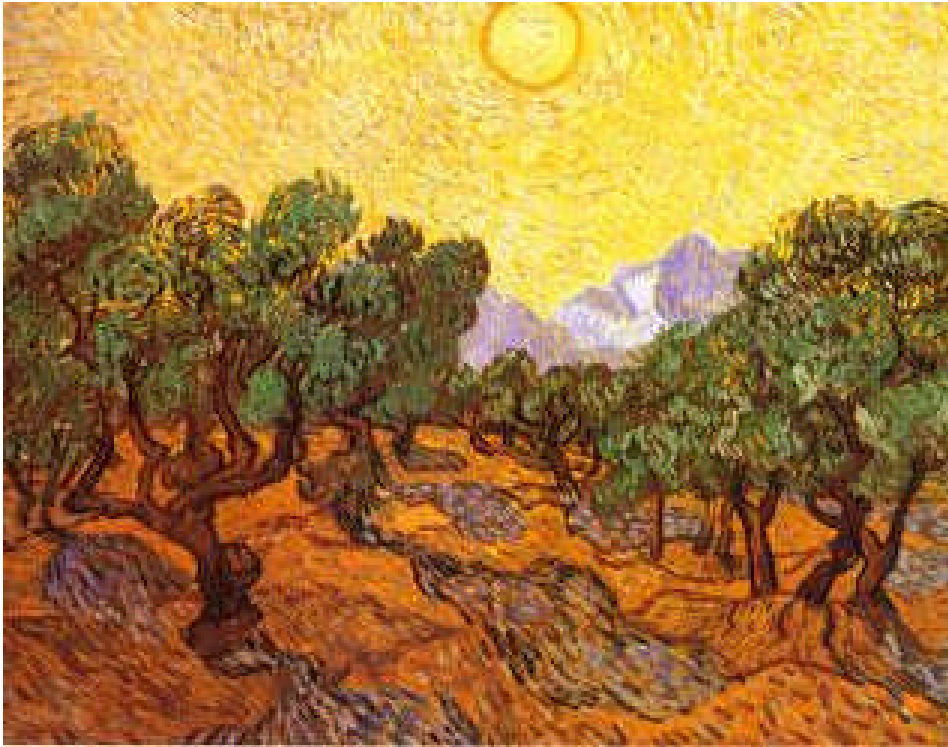
Resim 1.1: İzlenim doğan güneş (C.Monet)



Resim 1.2: Şemsiyeli kadın (C.Monet)



Resim 1.3: Louvenciennes yolu (C. Pissarro)



Resim 1.4:Zeytin Ağaçları Vincent Van Gogh



Resim 1.5 : Plajda Tahitili kızlar (P.Gauguin)



Resim 1.6: S.Viktori dağı (P.Cezanne)

UYGULAMA FAALİYETİ

İnternette resim ararken sanatçı ismiyle ve eser adıyla arama yapınız.



Resim 1.2: Cloude Monet -İzlenim Gündoğumu 1872 tuval üzerine yağlı boya 47 x 64 cm

Empresyonizm dönemine ait sanatçı olarak Claude Monet'i ve O'nun 'İzlenim', 'Gündoğumu' adlı eserini seçtik:

Kullanılacak araç gereçler:

- İncelenecek döneme ait eserler
- Dönemle ilgili yazılı, görsel bilgiler
- Dvd, vcd
- İnternet, galeri, müze kaynakları
- Kalem, kâğıt

1. Araştırma

Cloude Monet geçici, bir anlık ışık oluşumlarına şaşırtıcı bir hız ve beceriyle yakalayabilmek konusunda seçkin bir yeteneğe sahiptir. Bu çalışma hızıyla ışığın bir an sürüp hemen değişen izlenimlerini, en zarif ve çeşitlikler gösteren yansımalarını yakalayabilmiştir. 1872-1788 yılları Monet için çok verimli bir dönemdir. Nesnelere bakışında olağanüstü bir algılama yeteneği vardır. Virgülü andıran parçalı, birbirinden ayrı fırça vuruşları tekniği ve renkleri yan yana getirerek elde ettiği zarif görsel duyumla, yapıtları içinde en izlenimci olanları bu dönemde yapmıştır. “*İzlenim Gündoğumu*” adlı bu resim söz konusu akımın adını (Empresyonizm- izlenimcilik) almış olduğu yapıttır.

2. Eserin genel tanımı

- **Sanatçının adı :** Cloude Monet
- **Eserin adı :** İzlenim, Gündoğumu
- **Yapım yılı :** 1872

3. Madde ve teknik (eserin ebatları ve kullanılan malzeme, tekniği)

Tuval üzerine yağlı boya : 47x 64 cm

4. Konu (portre, figür, natürmort, peyzaj, enteriyör, kompozisyon gibi)

Manzara (peyzaj)

5. Figürlerin (elemanların) durumu

(Resim içinde bulunan manzara motifleri, insan ve hayvan figürlerinin durumu vb.) İzlenimci resme adını veren “İzlenim, Doğan Güneş” adlı tablo, Kuzey Fransa’da Le Havre limanının, sabahın erken saatinde güneşin doğuşu anındaki görüntüsünü konu alır. Her şeyin “olduğu gibi” gösterilmesi, gerçekçi resmin başlıca değer ölçüsüdür. Buna karşılık burada, bir nesnenin ya da doğa olayının, belirli bir mesafeden, kısa bir süre içinde, rasgele ışık ve hava koşulları altında, sanatçının üzerinde bırakmış olduğu etkiler açısından yorumlandığına tanık olmaktayız.

6. Form ve inşaa

(Kompozisyon tipleri açık-kapalı, simetrik-asimetrik, üçgen, dörtgen, daire, diyagonal, resmin kuruluşunda bulunan kompozisyon elemanlarının durumu: denge, hareket -ritim, çizgi, renk, ışık-gölge, açık-koyu leke, biçim, armoni, doku, mekan... gibi) Sisli bir liman manzarasını yansıtan bu resimde açık kompozisyon vardır. Derinlik, eski uzak doğu resimlerinde olduğu gibidir. Renk tonları ile verilmiştir. Yani resimde atmosfer perspektifi uygulanmıştır.

Monet’nin bu tablosunda bütün görüntüler sanatçının gözüne yansıdığı biçimiyle tabloya alınmıştır. Sanatçı öyle gördüğü için, resimde her şey öyle saptanmıştır. Bu durum aynı zamanda “yorusalci” bakışın devreye girmiş olduğu anlamına gelir. Aynı görünüm karşısında çalışan sanatçılar için ayrı ayrı “bakış” lar söz konusu olmuştur. Nesneler kontür çizgilerinden soyutlanmıştır. Ressam kendini görüş açısına girmeyen şeylerin dışında tutmuştur.

7. Öz (İçerik)

(Resmin düşünce yönünden değeri, esas anlatılmak istenen içerik)
Aklın önceden bildiği ile gözün o anda gördüğü farklıdır.

- Öğrendiklerinizin ışığında, siz de incelediğiniz eseri kendi gözünüzle görüp, yorumlayınız.
- Aynı işlemi arkadaşlarınızla birlikte tartışarak yorumlayınız ve yargılayınız.
- Bu konuda başka sanatçıların eserlerini, sanat dergilerindeki eleştirmenlerin yorumlarını, sanat analizi yapan belgeselleri ayrıntılı inceleyiniz. Böylece deneyim kazanacak pratik davranacaksınız.

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Aşağıdaki cümlelerde boş bırakılan yerlere doğru kelimeleri yazınız.

1. Empresyonizme göre bulunan eşyaların renk görünümüleri günün her saatinde değişir.
2. İzlenimcilik 19. yy.da doğmuştur.
3. İzlenimci ressamalar doğanın altında sürekli değişkenliğini incelemişlerdir.
4. Onlara göre eşyanın rengi yoktur.
5. Empresyonizmin Türkçe anlamı dir.
6. Empresyonizmin kurucusu olarak Edouard kabul edilir.
7. Akım adını açık hava resmini çok seven Claude Monet'nin eserinden almıştır.

DEĞERLENDİRME

Cevaplarınızı cevap anahtarıyla karşılaştırınız ve doğru cevap sayınızı belirleyerek kendinizi değerlendiriniz. Yanlış cevapladığınız sorularla ilgili öğrenme faaliyetlerini tekrarlayınız.

Not: Cevap anahtarı modülün sonundadır.

UYGULAMALI TEST

Siz de Empresyonizm sanat akımına ait, seçtiğiniz sanatçı ve eseri hakkında araştırma yapınız ve bir eser seçerek önerilen işlem basamaklarına göre eseri inceleyiniz.

Aşağıdaki işlemleri tamamladığınızda seçtiğiniz sanat eserini incelemiş olacaksınız.

Kullanılacak araç gereçler:

- İncelenecek döneme ait eserler,
- Dönemle ilgili yazılı, görsel bilgiler,
- Dvd, vcd
- İnternet, galeri, müze kaynakları,
- Kalem, kâğıt.

Araştırmalarınız için internetten, Google grafik arama motorundan (www.sanaticiadi.com.tr , www.reproresim.com) konunuzla ilgili her türlü yazı, görsel kaynaktan, dvd, vcd, üniversitelerin sanat tarihi bölümleri, galeri ve müzelerden yararlanabilirsiniz.

Seçtiğiniz eserin genel tanımını yapınız.(Sanatçının adı, eserin adı, yapım yılı, bulunduğu yer varsa yazınız.

Seçtiğiniz eserin madde ve tekniğini belirtiniz.(Eserin yapıldığı yüzey, kullanılan teknik ve ebatlar örnek: tuval üzerine yağlı boya 45x55 cm)

Seçtiğiniz eserin konusunu belirtiniz.(portre, figür, natürmort, peyzaj, enteriyör, kompozisyon vb.)

İnceleme yaparken;

Eseri, sanatçının diğer eserleriyle karşılaştırıp hepsinde bulunan ortak özellikleri kavrayınız.

Seçtiğiniz eserdeki figürlerin durumunu açıklayınız.(resim içinde bulunan manzara motifleri, insan ve hayvan figürlerinin durumlarının yorumlanması) (Ne görüyorsunuz? Tanımlayınız, insanlar, kadınlar, erkekler, küçük kız portresi, eğlence, evler nehir, kuşlar vs.)

Sanatçının diğer sanatçılar grubu içindeki yerini öğreniniz.
(Bunu yaparken sanatçının yetiştiği zaman, çevre ve toplumun sanatçı üzerindeki etkisini düşününüz.)

Seçtiğiniz eserde form ve inşayı inceleyerek açıklayınız. (kompozisyon tipleri: açık-kapalı, simetrik-asimetrik, üçgen, dörtgen, daire, diyagonal vb. resmin kuruluşunda bulunan kompozisyon elemanlarının durumu: denge, hareket (ritim),çizgi, renk, ışık-gölge, açık-koyu leke, biçim, armoni, doku, mekan vb)

Seçtiğiniz eserde verilmek istenen özü yazın.(Resmin düşünce yönünden değerini, esas anlatılmak isteneni (içerik-yargı-sonuç) yazınız.)

- Öğrendiklerinizin ışığında, siz de incelediğiniz eseri kendi gözünüzle görüp yorumlayınız.
- Aynı işlemi arkadaşlarınızla birlikte tartışarak yorumlayınız ve yargılayınız.
- Bu konuda başka sanatçıların eserlerini, sanat dergilerindeki eleştirmenlerin yorumlarını, sanat analizi yapan belgeselleri ayrıntılı inceleyiniz. Böylece deneyim kazanacak pratik davranacaksınız.

KONTROL LİSTESİ

UYGULAMA: Sanat eseri inceleme

Aşağıdaki kriterlere göre çalışmanızı değerlendiriniz.

AÇIKLAMA: Bu faaliyet kapsamında aşağıda listelenen davranışlardan kazandığınız becerileri EVET ve HAYIR kutucuklarına (X) işareti koyarak kontrol ediniz.		
DEĞERLENDİRME ÖLÇÜTLERİ	Evet	Hayır
➤ Dönem/akım ve sanatçı hakkında araştırma yaptınız mı veya veri topladınız mı?		
➤ Bilgilerinizi gözden geçirdiniz mi?		
➤ Sanat eseri araştırması yaptınız mı?		
➤ Sanatçının adını, eserin adını, yapım yılını araştırdınız mı?		
➤ Madde ve teknik yönünden incelendiniz mi?		
➤ Konu yönünden incelediniz mi?		
➤ Figürlerin durumu yönünden incelediniz mi?		
➤ Form ve inşaa yönünden incelediniz mi?		
➤ Öz yönünden incelediniz mi?		

NOT: Değerlendirme Ölçeği ile bu çalışmanızı değerlendiriniz.

DEĞERLENDİRME

Uygulama faaliyetinde kazandığınız davranışlarda işaretlediğiniz “EVET” ler kazandığınız becerileri ortaya koyuyor. “HAYIR” larınız için ilgili faaliyetleri tekrarlayınız. Tamamı “EVET” ise diğer öğrenme faaliyetine geçiniz.

ÖĞRENME FAALİYETİ-2

AMAÇ

Bu faaliyetle verilecek bilgiler doğrultusunda uygun ortam sağlandığında Dışavurumculuk (Ekspresyonizm) sanat akımının özelliklerini ve sanatçılarını inceleyerek döneme ait sanat eserlerinin belgesel ve biçimsel açıdan çözümlemesini doğru olarak yapabileceksiniz.

ARAŞTIRMA

- Dışa vurumculuk (Ekspresyonizm) sanat akımının ve sanatçılarının doğa anlayışı ve estetik değerleri üzerine araştırma yapınız. Döneme ait sanatçıları ve eserlerini de araştırıp inceleyiniz.

2. DIŞAVURUMCULUK (EKSPRESYONİZM)

Ekspresyonizm bir hayat anlayışı, bir dünya görüşüdür. Fakat bu görüşte önemli olan kişinin ruhsal durumudur. Doğa ikinci planda kalır. Bu akımın sanatçıları, kendilerini boğan, ezen ızdırapları sanatlarına sokmuşlar, haksızlıklara karşı olan isyanlarını, yeni bir renk ve biçim görüşüyle anlatmak istemişlerdir. Yapıtlarında kadın vücutlarını çekinmeden çirkinleştiriyorlar; insan yüzlerini korkunç, iğrenç ifadeli karnaval maskeleri halinde yapıyorlardı. Çizgileri kaprisli, kullandıkları renkler ise fovist ressamlarınki gibi cesaretlidir.

2.1.Temsilcileri

Van Gogh, Munch, Kırchner, Nolde, Rouault, Modigliani, M.Beckmann O.Kokoshka'dır.



Resim2.1:Gece (Max Bekmann) (1918-1919)



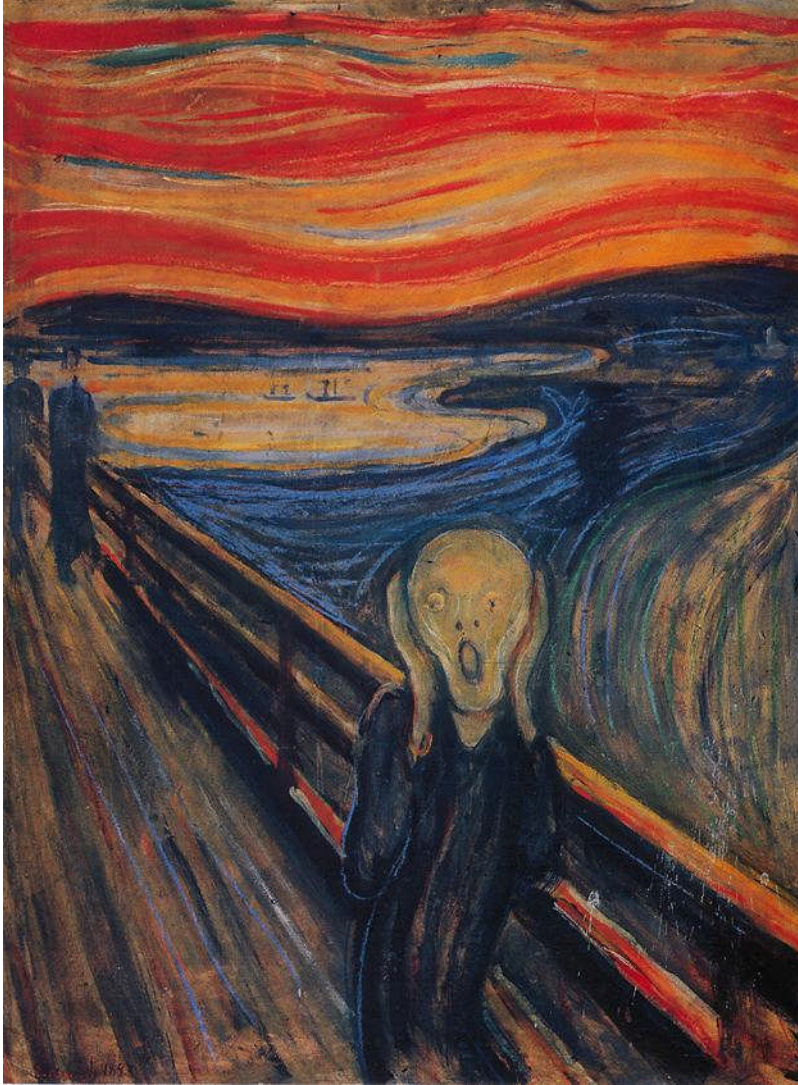
Resim 2.2:İnsanın Trajedisi (O. Kokoschka)



Resim 2.3:Çığlık Munch (1895)

UYGULAMA FAALİYETİ

Ekspresyonizm dönemine ait sanatçı olarak *Eduard Munch*(1895) ve *Çığlık* adlı eserini seçtik.



Resim 2.4: Çığlık Munch

Kullanılacak araç gereçler:

- İncelenecek döneme ait eserler
- Dönemle ilgili yazılı, görsel bilgiler
- Dvd, vcd
- İnternet, galeri, müze kaynakları
- Kalem,kağıt

1. Araştırma

Norveç asıllı olan Munch bağımsız dışa vurumculardandır. Resimlerinde ölüm değişmez bir konudur. Munch (1863-1944) resimlerinde, gizemli güçlerle dolu doğa görünüşleri, karanlık etkilerle dolu yoğrulmuş insanlar, korku, nefret, kıskançlık, yalnızlık ve ölüm gibi konuları işlemiştir. Ruhsal durumları saptamaya içten bir eğilim göstermiştir. Dışa vurumcu biçimlemeyi ağaç baskılarıyla da başarmıştır.

2. Eserin genel tanımı

- Sanatçının adı : Edouard Munch
- Eserin adı : Çılgılık
- Yapım yılı : 1895

3. Madde ve teknik

Taş baskı

4. Konu

Figür

5. Figürlerin durumu:

Bu bir siyah-beyaz taş baskı resimdir. Bu eser Munch'un baskı sanatına katkısıdır. Resme konu olan kişinin yüzü tamamen deforme edilmiş, karikatür etkisi yapıyor nerdeyse. Baskı öyle gizemli ki, çılgılığın nedenini bilmemiz olası değil. Dimdik bize doğru bakan gözler, oyulmuş yanaklar, her şey korkunç bir şeyler olduğunu hissettiriyor izleyene.

6. Form ve inşaa:

Resim figür merkezli olup sanki bütün çizgiler baskının merkezini oluşturan başa doğru gidiyor. Sahne çılgılığın iç bunaltısına ve heyecanına katılıyor. Baskıda siyah-beyaz kullanılması anlatımı güçlendiren öge olmuş. Çizgiler o kadar zıt karakterli ve yoğun ki, oda kendi başına baskıyı kurgulamış.

7. Öz (İçerik):

Acıyı taşımak zordur.

- Öğrendiklerinizin ışığında, siz de incelediğiniz eseri kendi gözünüzle görüp yorumlayınız.
- Aynı işlemi arkadaşlarınızla birlikte tartışarak yorumlayınız ve yargılayınız
- Bu konuda başka sanatçıların eserlerini, sanat dergilerindeki eleştirmenlerin yorumlarını, sanat analizi yapan belgeselleri ayrıntılı inceleyiniz. Böylece deneyim kazanacak pratik davranacaksınız.

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Aşağıdaki cümlelerde boş bırakılan yerlere doğru kelimeleri yazınız.

1. Ekspresyonizmin kelime anlamı’dır.
2. Burada önemli olan kişinin ruhsal durumudur ikinci planda kalır.
3. Munch yapıtlarında konularını işlemişlerdir.
4.’un en önemli eseri “çılgılık”tır.
5. İncelediğimiz konu tekniğinde yapılmıştır.

Not: Cevap anahtarı modülün sonundadır.

UYGULAMALI TEST

Sizde Ekspresyonizm dönemine ait bir eser seçerek önerilen işlem basamaklarına göre eseri inceleyiniz.

Kullanılacak araç gereçler:

Araştırmalarınız için internetten, Google grafik arama motorundan (www.allposters.com) konunuzla ilgili her türlü yazılı, görsel kaynaktan, dvd, vcd, üniversitelerin sanat tarihi bölümleri, galeri ve müzelerden yararlanabilirsiniz.

1. Seçtiğiniz sanatçı ve eseri hakkında araştırma yapınız.
2. Seçtiğiniz eserin genel tanımını yapınız.(Sanatçının adı, eserin adı, yapım yılı, bulunduğu yer varsa yazınız.
3. Seçtiğiniz eserin madde ve teknik belirtiniz.(Eserin yapıldığı yüzey, kullanılan teknik ve ebatlar örnek: tuval üzerine yağlı boya 45x55 cm)
4. Seçtiğiniz eserin konusunu belirtiniz.(portre, figür, natürmort, peyzaj, enteriyör, kompozisyon vb.)
5. Seçtiğiniz eserdeki figürlerin durumunu açıklayınız.(resim içinde bulunan manzara motifleri, insan ve hayvan figürlerinin durumlarının yorumlanması) (Ne görüyorsunuz? Tanımlayınız, insanlar, kadınlar, erkekler, küçük kız portresi, eğlence, evler nehir, kuşlar vs)
6. Sanatçının diğer sanatçı grubu içindeki yerini öğreniniz. (Bunu yaparken; sanatçının yetiştiği zaman, çevre ve toplumun sanatçı üzerindeki etkisini düşününüz.)
7. Seçtiğiniz eserde form ve inşayı inceleyerek açıklayınız. (kompozisyon tipleri: açık-kapalı, simetrik-asimetrik, üçgen, dörtgen, daire, diyagonal vb. resmin kuruluşunda bulunan kompozisyon elemanlarının durumu: denge, hareket (ritim),çizgi, renk, ışık-gölge, açık-koyu leke, biçim, armoni, doku, mekân vb)
8. Seçtiğiniz eserde verilmek istenen özü yazınız.(Resmin düşünce yönünden değerini, esas anlatılmak isteneni (içerik-yargı-sonuç) yazınız.)
 - Bu konuda başka sanatçıların eserlerini, sanat dergilerindeki eleştirmenlerin yorumlarını, sanat analizi yapan belgeselleri ayrıntılı inceleyiniz. Böylece deneyim kazanacak pratik davranacaksınız.
 - Öğrendiklerinizin ışığında, siz de incelediğiniz eseri kendi gözünüzle görüp yorumlayınız.

NOT: Değerlendirme ölçeği ile bu çalışmanızı değerlendiriniz.

DEĞERLENDİRME ÖLÇEĞİ

UYGULAMA: Sanat eseri inceleme

AÇIKLAMA: Bu faaliyet kapsamında aşağıda listelenen davranışlardan kazandığınız becerileri EVET ve HAYIR kutucuklarına (X) işareti koyarak kontrol ediniz.		
Değerlendirme Kriterleri	Evet	Hayır
➤ Dönem/akım ve sanatçı hakkında araştırma yaptınız mı veya veri topladınız mı?		
➤ Bilgilerinizi gözden geçirdiniz mi?		
➤ Sanat eseri araştırması yaptınız mı?		
➤ Sanatçının adını, eserin adını, yapım yılını araştırdınız mı?		
➤ Madde ve teknik yönünden incelendiniz mi?		
➤ Konu yönünden incelediniz mi?		
➤ Figürlerin durumu yönünden incelediniz mi?		
➤ Form ve inşaa yönünden incelediniz mi?		
➤ Öz yönünden incelediniz mi?		

DEĞERLENDİRME

Uygulama faaliyetinde kazandığınız davranışlarda işaretlediğiniz “EVET” ler kazandığınız becerileri ortaya koyuyor. “HAYIR” larınız için ilgili faaliyetleri tekrarlayınız. Tamamı “EVET” ise diğer öğrenme faaliyetine geçiniz.

ÖĞRENME FAALİYETİ-3

AMAÇ

Bu faaliyetle verilecek bilgiler doğrultusunda uygun ortam sağlandığında Yırtıcılık (Fovizm) sanat akımının özelliklerini ve sanatçıları inceleyerek döneme ait sanat eserlerinin belgesel ve biçimsel açıdan çözümlemesini doğru olarak yapabileceksiniz.

ARAŞTIRMA

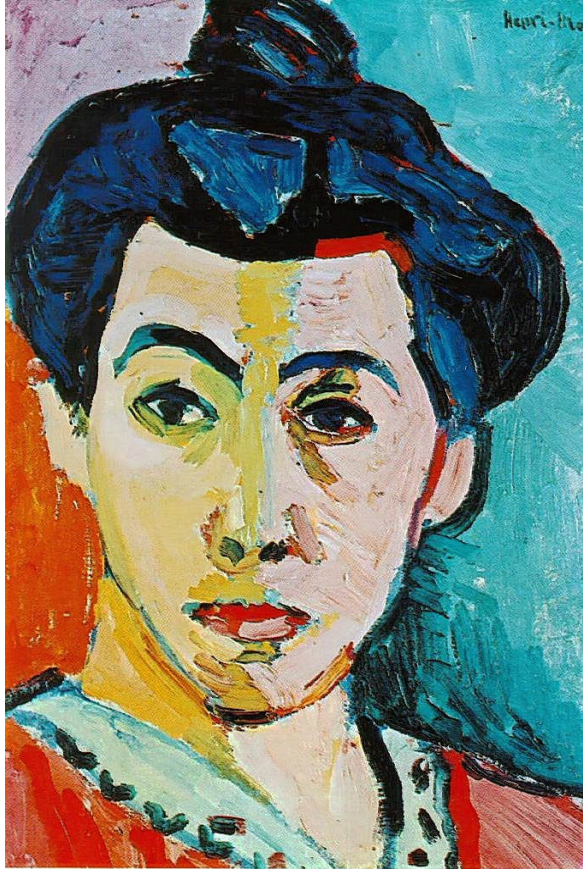
- Yırtıcılık (Fovizm) sanat akımının ve sanatçılarının doğa anlayışı ve estetik değerleri üzerine araştırma yapınız. Döneme ait sanatçıları ve eserlerini de araştırıp inceleyiniz

3. YIRTICILIK (FOVİZM) (1898-1908)

20. yy. nın modern resim akımlarından biridir. Bir grup genç Fransız sanatçıların 1905'te Paris'te açtıkları bir sergiyle doğmuştur. Bunların çarpıcı ve hırçın çalışmalarına bakılarak verilen **“fovlar (vahşiler)”** adı, akımın adı haline gelmiştir. Akımın temel özelliğini, saf ve parlak renkli boyaların doğrudan tüpten çıktığı gibi resim yüzeyine uygulanmasıyla yaratılan patlama duygusu oluşturur. Fovist ressamı da, İzlenimciler gibi, doğrudan doğayı betimlemişlerdir, ama onların yapıtlarında yoğun bir dışa vurumcu tepki izlenir. Fovistlerin önderi Henri Matisse'dir.

3.1 Temsilcileri

Henri Matisse, André Derain, Maruice De Vlaminck ve Raoul Duffy'dir.



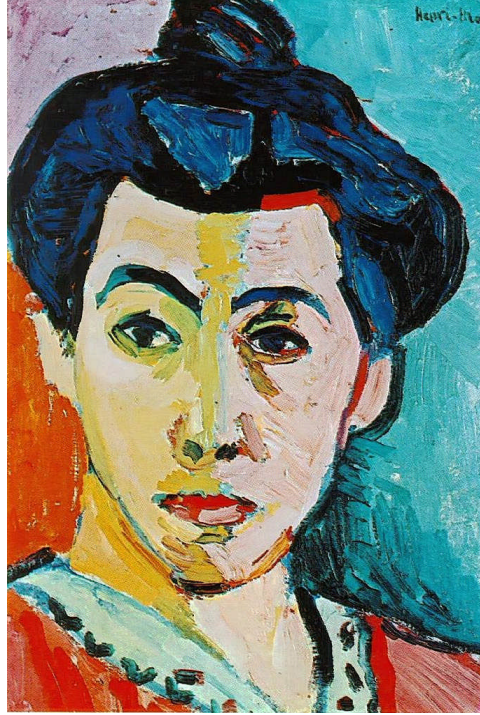
Resim 3.1: Yeşil Çizgili Porte 1905 (Matisse)



Resim 3.2: Kırmızı Tarla 1905 (Vlaminck)

UYGULAMA FAALİYETİ

Yırtıcılık (Fovizm) dönemine ait sanatçı olarak **Henri Matisse** ve **Yeşil Çizgili Porte** adlı eserini seçtik



Resim 3.1: Yeşil Çizgili Porte 1905(Matisse)

Kullanılacak araç gereçler

- İncelenecek döneme ait eserler
- Dönemle ilgili yazılı, görsel bilgiler
- Dvd, vcd
- İnternet, galeri, müze kaynakları
- Kalem, kağıt

1. Araştırma Henri Matisse

Fovizm(yırtıcılık) : “Bir tabloya bakarken onun neyi göstermek istediğini unutmak gerek.” diyen Matisse bazı ressamlarla birlikte eserlerini 1905 yılında sergiledi. Bu resimlerde renkler birbiri ile hemen hemen hiç karışmamışlardı. Biçimlerde de derinlik yoktu. Ressamlar hiçbir kayıt tanımadan kendilerini duygularına vermişlerdi. O zamana kadar henüz Empresyonizme dahi iyice alışamamış olan halk sergideki bu yapıtları tepki ile karşıladı. Bir eleştirici, sergiyi gezerken yapıtların arasında klasik İtalyan üslubundaki küçük bir heykeli görünce “Vahşiler arasında bir Donatello” demişti. Sanatkârlar da bu kelimeyi benimsediler ve Fovistler olarak tanındılar.

2. Eserin genel tanımı

- **Sanatçının adı :** Henri Matisse
- **Eserin adı :** Yeşil Çizgili Porte (Madame Matisse'nin Portresi)
- **Yapım yılı :** 1905 (Kopenhag)

3. Madde ve teknik :

40 x 32 cm

4. Konu :

Portre

5. Figürlerin durumu

Yeşil Çizgi diye bilinen Madame Matisse'nin portresi sert bir yapıttır. Matisse güzel bir kadının yüz çizgilerini korkusuzca resmetmiştir. (Fovistler Afrika sanatına ait yapıtlara, masklara ilk ilgi gösterenlerdendir. Afrika masklarının pek çoğu, bir yüzün ortadaki kabarık bir çizginin iki yanındaki iki geniş düzlem olarak algılanmasını öne sürerler.) Matisse de karısının yüzünü resmederken gördüğünden yola çıkmıştır(yani iki çeşit ışıktan: hem karısının sol yanağındaki gün ışığından, hem de sağ yanağına yansıyan ve onu yansıtan nesnenin rengini alan ışıktan). Afrika masklarını görmüş olması resmedeceği yüzü okumasında ona yol göstermiş olabilir.

6. Form ve inşaa

Resim portre merkezli olup üçgen kompozisyonudur. Renkler şiddetli tonda fırça vuruşlarıyla anlatımı açıkça destekleyici kullanılmıştır. Tabloda saçlar mavidir, arada küçük parlak kırmızı noktalar göze çarpıyor; geri plan ise turuncu, mor, mavi ve yeşil alanlardan oluşuyor. Yüzün bir yanı pembe, öbür yanı ise sarı ve yeşildir. Yüzün ortasında alından çeneye, oradan da boyuna giden belirgin limon yeşili bir çizgi vardır. Bu renkler rasgele seçilmiş gibi gelebilir, oysa sonuç inandırıcıdır. Başka bir ressam başı belirgin gölgelerle biçimlendirip ona heykelsi bir görünüm verebilirdi; Matisse ise bu sonucu ışık-gölge karşıtlığının yarattığı görsel gerilime benzeyen bir karşıt renkler gerilimi ile elde ediyor. Böylece yüzün bir parçasını gölgede bırakarak ya da canlılığını azaltarak gözden yitirmek zorunda kalmıyor.

7. Öz (İçerik)

İnsanın ruh hali yüzüne yansır.

- Öğrendiklerinizin ışığında, siz de incelediğiniz eseri kendi gözünüzle görüp yorumlayınız.
- Aynı işlemi arkadaşlarınızla birlikte tartışarak yorumlayınız ve yargılayınız.

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Aşağıdaki cümlelerde boş bırakılan yerlere doğru kelimeleri yazınız.

1. Fovizmin kelime anlamı’dır.
2. Bu akımın öncüsü ’dir.
3. Yapıtlarında renkleri , kullanmışlardır.
4. “Madame Matisse’nin portresi” diye de bilinir.
5. yy. da resim akımlarından biridir.

DEĞERLENDİRME

Cevaplarınızı cevap anahtarıyla karşılaştırınız ve doğru cevap sayınızı belirleyerek kendinizi değerlendiriniz. Yanlış cevapladığınız sorularla ilgili öğrenme faaliyetlerini tekrarlayınız.

Not: Cevap anahtarı modülün sonundadır.

UYGULAMALI TEST

Siz de Fovizm dönemine ait bir eser seçerek önerilen işlem basamaklarına göre eseri inceleyiniz.

Kullanılacak araç gereçler:

- Araştırmalarınız için internetten, Google grafik arama motorundan,
- konunuzla ilgili her türlü yazılı, görsel kaynaktan, dvd, vcd, üniversitelerin sanat tarihi bölümleri, galeri ve müzelerden yararlanabilirsiniz

1. Seçtiğiniz sanatçı ve eseri hakkında araştırma yapınız.
2. Seçtiğiniz eserin genel tanımını yapınız.(Sanatçının adı, eserin adı, yapım yılı, bulunduğu yer varsa yazınız.)
3. Seçtiğiniz eserin madde ve tekniklerini belirtiniz.(Eserin yapıldığı yüzey, kullanılan teknik ve ebatlar örnek: tuval üzerine yağlı boya 45x55 cm)
4. Seçtiğiniz eserin konusunu belirtiniz.(portre, figür, natürmort, peyzaj, enteriyör, kompozisyon vb.)
5. Seçtiğiniz eserdeki figürlerin durumunu açıklayınız.(resim içinde bulunan manzara motifleri, insan ve hayvan figürlerinin durumlarının yorumlanması) (Ne görüyorsunuz? Tanımlayınız, insanlar, kadınlar, erkekler, küçük kız portresi, eğlence, evler, nehir, kuşlar vs.)
6. Sanatçının diğer sanatçılar grubu içindeki yerini öğreniniz. (Bunu yaparken; sanatçının yetiştiği zaman, çevre toplumun sanatçı üzerindeki etkisini düşününüz.)
7. Seçtiğiniz eserde form ve inşayı inceleyerek açıklayınız. (kompozisyon tipleri: açık-kapalı, simetrik-asimetrik, üçgen, dörtgen, daire, diyagonal vb. resmin kuruluşunda bulunan kompozisyon elemanlarının durumu: denge, hareket (ritim), çizgi, renk, ışık-gölge, açık-koyu leke, biçim, armoni, doku, mekân vb)
8. Seçtiğiniz eserde verilmek istenen özü yazınız.(Resmin düşünce yönünden değerini, esas anlatılmak isteneni (içerik-yargı-sonuç) yazınız.)
 - Öğrendiklerinizin ışığında, siz de incelediğiniz eseri kendi gözünüzle görüp yorumlayınız.
 - Aynı işlemi arkadaşlarınızla birlikte tartışarak yorumlayınız ve yargılayınız.
 - Bu konuda başka sanatçıların eserlerini, sanat dergilerindeki eleştirmenlerin yorumlarını, sanat analizi yapan belgeselleri ayrıntılı inceleyiniz. Böylece deneyim kazanacak pratik davranacaksınız.

NOT: Değerlendirme ölçeği ile bu çalışmanızı değerlendiriniz.

KONTROL LİSTESİ

UYGULAMA: Sanat eseri inceleme

Aşağıdaki kriterlere göre çalışmanızı değerlendiriniz.

AÇIKLAMA: Bu faaliyet kapsamında aşağıda listelenen davranışlardan kazandığınız becerileri EVET ve HAYIR kutucuklarına (X) işareti koyarak kontrol ediniz.		
DEĞERLENDİRME ÖLÇÜTLERİ	Evet	Hayır
➤ Dönem/akım ve sanatçı hakkında araştırma yaptınız mı veya veri topladınız mı?		
➤ Bilgilerinizi gözden geçirdiniz mi?		
➤ Sanat eseri araştırması yaptınız mı?		
➤ Sanatçının adını, eserin adını, yapım yılını araştırdınız mı?		
➤ Madde ve teknik yönünden incelendiniz mi?		
➤ Konu yönünden incelediniz mi?		
➤ Figürlerin durumu yönünden incelediniz mi?		
➤ Form ve inşaa yönünden incelediniz mi?		
➤ Öz yönünden incelediniz mi?		

DEĞERLENDİRME

Uygulama faaliyetinde kazandığınız davranışlarda işaretlediğiniz “EVET” ler kazandığınız becerileri ortaya koyuyor. “HAYIR” larınız için ilgili faaliyetleri tekrarlayınız. Tamamı “EVET” ise diğer öğrenme faaliyetine geçiniz.

ÖĞRENME FAALİYETİ-4

AMAÇ

Bu faaliyetle verilecek bilgiler doğrultusunda uygun ortam sağlandığında Kübizm sanat akımının özelliklerini ve sanatçılarını inceleyerek döneme ait sanat eserleri belgesel ve biçimsel açıdan çözümlemesini doğru olarak yapabileceksiniz.

ARAŞTIRMA

Kübizm sanat akımının ve sanatçılarının doğa anlayışı ve estetik değerleri üzerine araştırma yapınız. Döneme ait sanatçıları ve eserlerini de araştırıp inceleyiniz

4. KÜBİZM (1907-1914)

“Doğadaki her şey küreye, koniye ve silindire dayanır.” Paul Cezanne Cezanne’nin yukarıdaki sözünden hareket eden bu akımın sanatçıları çevresindeki her şeyi geometrik biçimler olarak görüyorlardı. Kübizmi Empresyonist görüşe bir tepki olarak incelemek yerinde olur.

Pablo Picasso ve Georges Braque ‘ın özellikle 1907-1914 yılları arasında Paris’te geliştirdikleri Kübizm 20. yy.ın en etkili yenilikçi akımlarından biridir. Sanatın gelişiminde bir devrim olarak nitelenen Kübizm, geleneksel perspektife, ışık- gölge kullanımlarına ve sanatı doğanın taklit edilmesi olarak gören kuramlara karşı çıkmış; doğadaki biçim, doku, renk ve mekânları taklit etmek yerine, parçalara ayrılmış nesneleri çeşitli yönlerden aynı anda algılanabilecek biçimde yan yana getirerek yeni bir gerçeklik yaratmıştır. Kübistler nesnelere bir de zaman boyutun U katmayı denemişler, biçim sorununu ön plana alıp rengi ikinci plana atmışlardır. Kübizm 1910-1912 arasında çözümsel (Analitik) evreyi, 1912’den sonra Bireşimsel (Sentetik) evreyi yaşamıştır.

4.1.Temsilcileri

Pablo Picasso, Juan Gris, Fernand Léger, Georges Braque, Jacques Limpchitz, Aleksander Archipenko’dır.



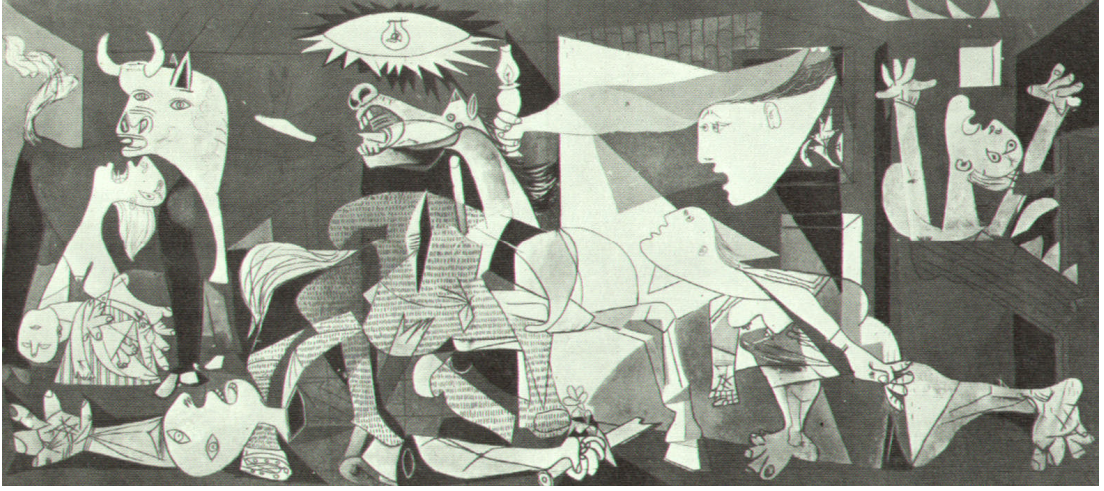
Resim 4.1: Normandiya Limanı Georges Braque



Resim 4.2: Avignon'lu Kızlar 1916 Picasso

UYGULAMA FAALİYETİ

Kübizm dönemine ait sanatçı olarak Pablo Picasso ve Guernica adlı eserini seçtik.



Resim 5.5: Yeşil Çizgili Porte 1905(40x32)Henri Matisse

Kullanılacak araç gereçler:

- İncelenecek döneme ait eserler
- Dönemle ilgili yazılı, görsel bilgiler
- Dvd, vcd
- İnternet, galeri, müze kaynakları
- Kalem, kâğıt

1. Araştırma: Pablo Picasso

Pablo Picasso (1881-1973): Kübizmi Braque ile birlikte yaratan sanatçı Picasso'dur. Göçebelerin, palyaçoların ve ip cambazlarının resimlerini yapmıştır. Bu çalışmalarında mavinin tonlarını kullandığı için bu döneme "Mavi dönem" adı verilir. "Pembe dönem" adı verilen ve renklerin daha yalınlaştığı döneminde ise zenci heykellerinden esinlenerek "Avignon'lu Genç Kızlar" tablosunu yapmıştır. Bu tablosunda yer alan figürlerdeki yalın ve köşeli düzenleniş, kübizmin habercisi olmuştur. Sanatçı giderek daha çok kübizme yönelmiştir. Başlıca eserleri Salon, Avignon'lu Genç Kızlar, Ambroise Volard'ın Portresi, Keçi Barış, Üç Müzisyen'dir.

2. Eserin genel tanımı

- **Sanatçının adı :** Pablo Picasso
- **Eserin adı :** Guernica
- **Yapım yılı :** 1937 New York Modern Sanat Müzesi

3. Madde ve teknik :

t.ü.y.b(tuval üzerine yağlı boya) 350 x 780 cm

4. Konu

Çok figürlü kompozisyon (Bir gece baskını ile bir kent halkının anlamsızca öldürülmesi)

5. Figürlerin durumu

Anlama kuvvet kazandırmak için figürler sembolleştirilmiştir. Örneğin; yerde bitkin yatan fakat kırık kılıcını bırakmayan asker figürü, umutsuzluğun ve yenilginin sembolüdür. Solda, kolları arasında ölü çocuğunu tutan ananın ızdırabı, tabloyu seyredenleri de duygulandırmaktadır. Resimdeki boğa zalimliği, ortadaki göz biçimine sokulan ampul ise gerçek ışığı yansıtmaktadır.

6. Form ve inşaa

Resmin orijinalinde de fazla renk kullanılmayıp siyah, gri ve beyaz renk uyumu ile ölümün ve üzüntünün tonları aranmıştır. Baskın gece yapıldığı halde Picasso bu olayı karanlık bir sahne içinde anlatmamış, aksine insan gözünü andıran ışıklı bir ampulün aydınlığında her ayrıntıyı ortaya çıkartmıştır. Bilincin gözünü andıran bu ampulün altındaki yenik askerle, can çekişen masum atın durumu eserin anlamını genişletmiştir. Sanatçı gerçeğin ışığını andıran lambayı resmin en hakim yerine koyarak her şeyi ona bağlamakla eserin bölümlerini de ustaca kaynaştırmıştır.

7. Öz (İçerik)

Savaşın anlamsızlığı, şuursuzca yapılan saldırıların doğurduğu acı gerçekler...

- Öğrendiklerinizin ışığında, siz de incelediğiniz eseri kendi gözünüzle görüp yorumlayınız ve yargılayınız.
- Aynı işlemi arkadaşlarınızla birlikte tartışarak yorumlayız ve yargılayınız.

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Aşağıdaki soruların altında yer alan D (doğru) ve Y (yanlış) seçeneklerinden sadece birini işaretleyiniz.

1. Kübizm sanat yapıtında sanatçılar geometrik yapıya önem vermezlerdi.
A)Doğru B)Yanlış
2. Kübizmi empresyonist görüşe bir tepki olarak incelemek yerinde olur.
A)Doğru B)Yanlış
3. Kübizm ve empresyonizm akımını birbirinden soyutlamak güçtür..
A)Doğru B)Yanlış
4. Kübizm 20. yy.ın en etkili yenilikçi akımlarından biridir
A)Doğru B)Yanlış
5. Kübistler rengi ön plana alıp biçimi ikinci plana atmışlardır
A)Doğru B)Yanlış
6. Avignon’lu Kadınlar Henri Matisse’ nindir
A)Doğru B)Yanlış
7. Kübistler sanatı doğanın taklit edilmesi olarak gören kuramlara karşı çıkmışlardır.
A)Doğru B)Yanlış

DEĞERLENDİRME

Cevaplarınızı cevap anahtarıyla karşılaştırınız ve doğru cevap sayınızı belirleyerek kendinizi değerlendiriniz. Yanlış cevapladığınız sorularla ilgili öğrenme faaliyetlerini tekrarlayınız.

Not: Cevap anahtarı modülün sonundadır.

UYGULAMALI TEST

Siz de Kübizm dönemine ait bir eser seçerek önerilen işlem basamaklarına göre eseri inceleyiniz.

Kullanılacak araç gereçler :

- Ara tırmalarınız için internetten, Google grafik arama motorundan
- konunuzla ilgili her türlü yazılı, görsel kaynaktan, dvd, vcd, üniversitelerin sanat tarihi bölümleri, galeri ve müzelerden yararlanabilirsiniz.

1. Seçtiğiniz sanatçı ve eseri hakkında araştırma yapınız.
2. Seçtiğiniz eserin genel tanımını yapınız.(Sanatçının adı, eserin adı, yapım yılı, bulunduğu yer varsa yazınız.)
3. Seçtiğiniz eserin madde ve tekniklerini belirtiniz.(Eserin yapıldığı yüzey, kullanılan teknik ve ebatlar örnek: tuval üzerine ya lı boya 45x55 cm) Bu konuda başka sanatçıların eserlerini, sanat dergilerindeki eleştirmenlerin yorumlarını, sanat analizi yapan belgeselleri ayrıntılı inceleyiniz. Böylece deneyim kazanacak pratik davranacaksınız.
4. Seçtiğiniz eserin konusunu belirtin.(portre, figür, natürmort, peyzaj, enteriyör, kompozisyon vb.)
5. Seçtiğiniz eserdeki figürlerin durumunu açıklayınız.(resim içinde bulunan manzara motifleri, insan ve hayvan figürlerinin durumlarının yorumlanması) (Ne görüyorsunuz? Tanımlayınız, insanlar, kadınlar, erkekler, k  k kız portresi, eğlence, evler, nehir, kuşlar vs)
6. Sanatçının diğer sanatçılar grubu içindeki yerini   reniniz. (Bunu yaparken; sanatçının yeti ti i zaman,  evre, toplumun üzerindeki etkisini d   n n z.)
7. Seçtiğiniz eserde form ve in ayı inceleyerek açıklayınız. (kompozisyon tipleri: açık-kapalı, simetrik-asimetrik, üçgen, dörtgen, daire, diyagonal vb. resmin kuruluşunda bulunan kompozisyon elemanlarının durumu: denge, hareket (ritim), çizgi, renk, ışık-gölge, açık-koyu leke, biçim, armoni, doku, mekan vb)
8. Seçtiğiniz eserde verilmek istenen özü yazınız.(Resmin düşünce yönünden değeri, esas anlatılmak isteneni (içerik-yargı-sonuç) yazınız.)
 -   rendiklerinizin ışığında, siz de inceledi iniz eseri kendi gözünüzle görüp yorumlayınız
 - Aynı işlemi arkadaşlarınızla birlikte tartışarak yorumlayınız ve yargılayınız.
 - Bu konuda başka sanatçıların eserlerini, sanat dergilerindeki eleştirmenlerin yorumlarını, sanat analizi yapan belgeselleri ayrıntılı inceleyiniz. Böylece deneyim kazanacak pratik davranacaksınız.

KONTROL LİSTESİ

UYGULAMA FAALİYETİ: Sanat eseri inceleme

Aşağıdaki kriterlere göre çalışmanızı değerlendiriniz.

AÇIKLAMA: Bu faaliyet kapsamında aşağıda listelenen davranışlardan kazandığınız becerileri EVET ve HAYIR kutucuklarına (X) işareti koyarak kontrol ediniz.		
DEĞERLENDİRME ÖLÇÜTLERİ	Evet	Hayır
➤ Dönem/akım ve sanatçı hakkında araştırma yaptınız mı veya veri topladınız mı ?		
➤ Bilgilerinizi gözden geçirdiniz mi?		
➤ Sanat eseri araştırması yaptınız mı?		
➤ Sanatçının ve eserin adını,yapım yılını araştırdınız mı?		
➤ Madde ve teknik yönünden incelediniz mi?		
➤ Konu yönünden incelediniz mi?		
➤ Figürlerin durumu yönünden incelediniz mi?		
➤ Form ve inşa yönünden incelediniz mi?		
➤ Öz yönünden incelediniz mi?		

DEĞERLENDİRME

Uygulama faaliyetinde kazandığınız davranışlarda işaretlediğiniz “EVET” ler kazandığınız becerileri ortaya koyuyor. “HAYIR” larınız için ilgili faaliyetleri tekrarlayınız. Tamamı “EVET” ise diğer öğrenme faaliyetine geçiniz.

ÖĞRENME FAALİYETİ-5

AMAÇ

Bu faaliyetle verilecek bilgiler doğrultusunda uygun ortam sağlandığında Fütürizm sanat akımının özelliklerini ve sanatçılarını inceleyerek döneme ait sanat eserlerinin belgesel ve biçimsel açıdan çözümlemesini doğru olarak yapabileceksiniz.

ARAŞTIRMA

Fütürizm sanat akımının ve sanatçılarının doğa anlayışı ve estetik değerleri üzerine araştırma yapınız. Döneme ait sanatçıları ve eserlerini de araştırıp inceleyiniz

5. FÜTÜRİZM (DİNAMİZM- HAREKET)

1909 Yılında İtalya’da önce şiirde sonrada resimde ortaya çıkan, geçmiş ve geleneksel görüşleri reddeden bir akımdır. Fütürizmde yapılmak istenen şey, evrendeki hareketin bir anını tespit etmek değil; hareketin kendini duyurmaktır. Bu akıma göre her şey hareket halindedir ve değişmektedir. Hareket halindeki varlıkların gözde bıraktıkları etki algılanıncaya kadar hareket yeniden değişir. Bu nedenle koşan bir at, dört değil yirmi ayaklıdır ve ayakların hareketi de üçgen biçimindedir. Pek çabuk hareket eden bir insan ya da cisim, çizgilerini hava içinde eritir. Bu yüzden gözlerimiz, onun yapısını fark etmez. **Çok çabuk hareket eden cisim sanki parçalanmış moleküller halindedir.** Bu bilimsel gerçek fütüristlerin sanat görüşü olmuştur. Bunlar daha çok fırtınalı denizler, son hızla giden otomobiller, dansözler gibi hareketli konuları seçmişlerdir.

5.1.Temsilcileri

Umberto Boccioni, Giacano Balla, Carlo Cara, Luigi Russolo, Gino Severini, Marcel Dumchamp önemli temsilcilerindendir.



R.5.1:M. Duchamp:Merdivenden İnen Çıplak



Resim 5.2:Giacomo Balla(Tasmalı Köpek)

UYGULAMA FAALİYETİ

Fütürizm dönemine ait sanatçı olarak Umberto Boccioni'nin Eve Giden Yol adlı eserini seçtik.



Resim 5.3:Eve Giden Yol (U.Boccioni) (1911) 100x100 cm

Kullanılacak araç gereçler:

- İncelenecek döneme ait eserler
- Dönemle ilgili yazılı, görsel bilgiler
- Dvd, vcd
- İnternet, galeri, müze kaynakları
- Kalem, kağıt

1. Araştırma

Umberto Boccioni: Fütürizmin en özgün üyesidir. Resim ve heykel sanatçısıdır. Eserlerinde modern yaşam içinde insanın ruhsal yaşantısını, hareket halindeki öğeler ve görüntülerle yansıtmaya çalışmıştır. Baş+Işık+ Çevredekiler, Ruh durumları, Uğurlamalar, Sokağın Güçleri, Eş zamanlı Önseziler, Eve Giden Yol eserlerindendir.

2. Eserin genel tanımı

- **Sanatçının adı :** Umberto Boccioni
- **Eserin adı :** Eve Giden Yol
- **Yapım yılı :** 1911

3. Madde ve teknik

T.ü.y.b(tuval üzerine yağlı boya) 100x100 cm

4. Konu : Manzara

İç mekandan sokak görünümü

5. Figürlerin durumu

Bu yapıtında ressamın annesi, oturduğu apartmanın balkonundan aşağıdaki caddeyi seyretmektedir. Şehir caddelerinin tüm gürültü ve faaliyeti onunla buluşmak üzere yükseliyor. Boccioni bunu değiştirip görüş açısı yönünden binaya(eve) giren ışık ve cadde gürültüsünü, temsil eden formların bir parçası olarak ifade etmektedir. Bu tabloda kaldırım masamıza tırmanabilir, sokak evimizden geçebilir, seyirci kendini tüm kalbiyle resmin ortasında bulur düşüncesini başarılı bir biçimde uygulamıştır.

6. Form ve inşa

Boccioni'ye göre “Dörtnala koşan bir atın dört ayağı yoktur, yirmi ayağı vardır ve ayakların hareketi üçgenler içindedir”.Burada Fütürist bir tablodaki görüntülerin, çizgi ve renk hareketi ile gide gele, titreşimlerle birbiri üzerine çıktığını açıklarken, “Vücutların yapısı değil, vücut hareketlerinin yapısı “ demiştir. Tablodaki formlar (anne ve sokaktaki adam) eve girme eyleminin başlama ve bitme sürecine kadar hareketinin devam ettiği görülür. Bu tabloda eve g,irme eylemini içeren tüm hareketler ve sokağın tüm faaliyeti resmedilmiştir.

7. Öz (İçerik)

Tabiatın en son gerçeği enerjidir. (Sanatçının amacı, bir dış görünüş resmetmek değil fakat gidişi, hareketi ve canlılığı göstermektir. Bu etkiyi ise ancak ve ancak, coşkun hareketli renk ve çizgiler verebilir.)

- Öğrendiklerinizin ışığında, siz de incelediğiniz eseri kendi gözünüzle görüp, yorumlayınız.
- Aynı işlemi arkadaşlarınızla birlikte tartışarak yorumlayınız ve yargılayınız.
- Bu konuda başka sanatçıların eserlerini, sanat dergilerindeki eleştirmenlerin yorumlarını, sanat analizi yapan belgeselleri ayrıntılı inceleyiniz. Böylece deneyim kazanacak pratik davranacaksınız.

UYGULAMALI TEST

Siz de Fütürizm dönemine ait bir eser seçerek önerilen işlem basamaklarına göre eseri inceleyiniz.

Kullanılacak araç gereçler:

Araştırmalarınız için internetten, Google grafik arama motorunu konunuzla ilgili her türlü yazılı, görsel kaynaktan, dvd, vcd, üniversitelerin sanat tarihi bölümleri, galeri ve müzelerden yararlanabilirsiniz.

1. Seçtiğiniz sanatçı ve eseri hakkında araştırma yapınız.
2. Seçtiğiniz eserin genel tanımını yapınız.(Sanatçının adı, eserin adı, yapım yılı, bulunduğu yer varsa yazınız.
3. Seçtiğiniz eserin madde ve tekniklerini belirtiniz.(Eserin yapıldığı yüzey, kullanılan teknik ve ebatlar örnek: tuval üzerine yağlı boya 45x55 cm)
4. Seçtiğiniz eserin konusunu belirtiniz.(portre, figür, natürmort, peyzaj, enteriyör, kompozisyon vb.)
5. Seçtiğiniz eserdeki figürlerin durumunu açıklayın.(resim içinde bulunan manzara motifleri, insan ve hayvan figürlerinin durumlarının yorumlanması) (Ne görüyorsunuz? Tanımlayınız, insanlar, kadınlar, erkekler, küçük kız portresi, eğlence, evler, nehir, kuşlar vs)
6. Sanatçının diğer sanatçılar grubu içindeki yerini öğreniniz. (Bunu yaparken; sanatçının yetiştiği zaman, çevre ve toplumun sanatçı üzerindeki etkisini düşününüz.)
7. Seçtiğiniz eserde form ve inşayı inceleyerek açıklayın. (kompozisyon tipleri: açık-kapalı, simetrik-asimetrik, üçgen, dörtgen, daire, diyagonal vb. resmin kuruluşunda bulunan kompozisyon elemanlarının durumu: denge, hareket (ritim), çizgi, renk, ışık-gölge, açık-koyu leke , biçim,armoni, doku, mekan vb)
8. Seçtiğiniz eserde verilmek istenen özü yazınız.(Resmin düşünce yönünden değeri, esas anlatılmak isteneni (içerik-yargı-sonuç) yazınız.)
 - Öğrendiklerinizin ışığında, siz de incelediğiniz eseri kendi gözünüzle görüp yorumlayınız.
 - Bu konuda başka sanatçıların incelemelerini, sanat dergilerindeki eleştirmenlerin yorumlarını, sanat analizi yapan belgeselleri inceleyin, ilgilendiğiniz eserleri bu tekniklerle ayrıntılı inceleyiniz. Böylece deneyim kazanacak pratik davranacaksınız.

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Aşağıdaki cümlelerde boş bırakılan yerlere doğru kelimeleri yazınız.

1. akımında amaç bir dış görünüş resmetmek değil fakat gidişi, hareketi, canlılığı göstermektir.
2. Fütürizm sanatta ve vurgular.
3. Fütürizmde daha çok görsel sanatlarda etkili olmuş, , ve alanlarında yaygınlık kazanmıştır.
4. Eve giden yol ‘nin en önemli eseridir.
5. Fütürizm 20.yy.da ‘da doğmuştur.
6.’de yapılmak istenen şey, evrendeki hareketin bir anını tespit etmek değil; kendini duyurmaktır.

DEĞERLENDİRME

Cevaplarınızı cevap anahtarıyla karşılaştırınız ve doğru cevap sayınızı belirleyerek kendinizi değerlendiriniz. Yanlış cevapladığınız sorularla ilgili öğrenme faaliyetlerini tekrarlayınız

Not: Cevap anahtarı modülün sonundadır.

KONTROL LİSTESİ

UYGULAMA: Sanat eseri inceleme

Aşağıdaki kriterlere göre çalışmanızı değerlendiriniz.

AÇIKLAMA: Bu faaliyet kapsamında aşağıda listelenen davranışlardan kazandığınız becerileri EVET ve HAYIR kutucuklarına (X) işareti koyarak kontrol ediniz.		
DEĞERLENDİRME ÖLÇÜTLERİ	Evet	Hayır
➤ Dönem/akım ve sanatçı hakkında araştırma yaptınız mı veya veri topladınız mı?		
➤ Bilgilerinizi gözden geçirdiniz mi?		
➤ Sanat eseri araştırması yaptınız mı?		
➤ Sanatçının adını, eserin adını, yapım yılını araştırdınız mı?		
➤ Madde ve teknik yönünden incelendiniz mi?		
➤ Konu yönünden incelediniz mi?		
➤ Figürlerin durumu yönünden incelediniz mi?		
➤ Form ve inşaa yönünden incelediniz mi?		
➤ Öz yönünden incelediniz mi?		

DEĞERLENDİRME

Uygulama faaliyetinde kazandığınız davranışlarda işaretlediğiniz “EVET” ler kazandığınız becerileri ortaya koyuyor. “HAYIR” larınız için ilgili faaliyetleri tekrarlayınız. Tamamı “EVET” ise diğer öğrenme faaliyetine geçiniz.

ÖĞRENME FAALİYETİ-6

AMAÇ

Bu faaliyetle verilecek bilgiler doğrultusunda uygun ortam sağlandığında Dadaizm sanat akımının özelliklerini ve sanatçıları inceleyerek döneme ait sanat eserlerinin belgesel ve biçimsel açıdan çözümlemesini doğru olarak yapabileceksiniz.

ARAŞTIRMA

- Dadaizm sanat akımının ve sanatçılarının doğa anlayışı ve estetik değerleri üzerine araştırma yapınız. Döneme ait sanatçıları ve eserlerini de araştırıp inceleyiniz.

6. DADAİZM (DADACILIK) “SANAT ÖLDÜ YAŞASIN SANAT”

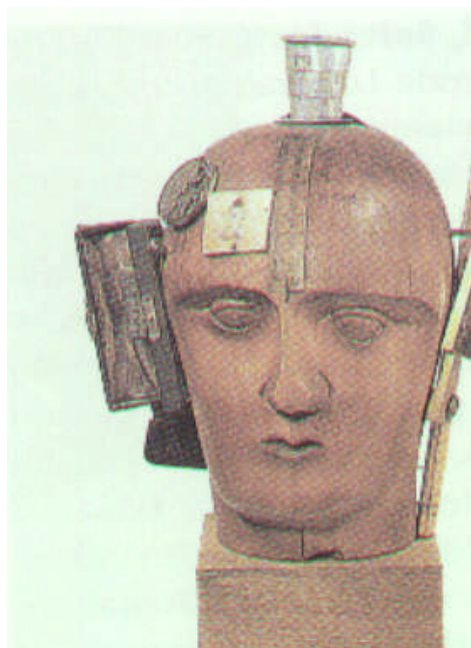
1916’da Zürih (İsviçre)’de bir grup sanatçı ve yazarın başlattığı akımdır. Onu diğer sürrealist (gerçek üstücülük) akımlardan ayıran temel özelliği “yıkıcı” olmasıdır. Sanata, daha doğrusu alışıla gelmiş kural ve disiplinlere karşı tepki olan Dadaizm, Birinci Dünya savaşının yarattığı moral ve sosyal çöküntülerin bir sonucudur. Sanat ve estetik duygusu olmayan Dadaistlerin mantıksız konu seçtikleri; kâğıt, tahta ve benzeri malzemelerden garip tekniklerle resim yaptıkları görülür. Çocuksu heyecanlarla, her türlü akılcılığa, Avrupa uygarlığına ve savaşa karşı bir protesto hareketidir. Sanata karşı sert tutumları olsa da, bazı sanat akımlarının (Sürrealizm) Soyut Sürrealizm, Pop art, Kavramsal Sanat vs.nin ortaya çıkmasına elverişli bir ortam hazırlamıştır.

6.1.Temsilcileri

Marcel Dumchamp, Francis Picabia, Kurt Schwitters, Max Ernts, Raoul Hausmann’dır.



Resim 6.1:Marcel Dumchamp



Resim 6.2:Raoul Hausmann



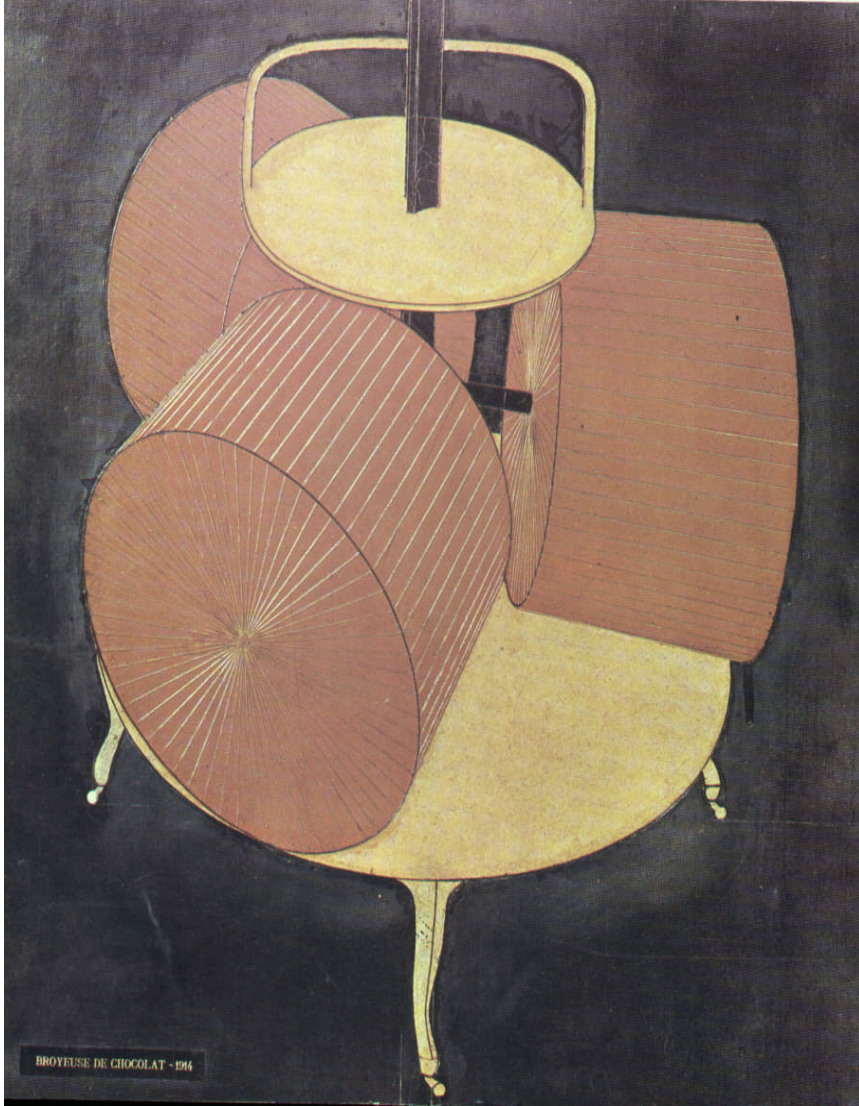
Resim 6.3: M.Oppenheim Kürklü Çay Fincanı



Resim 6.4: M.Dumchamp Çeşme 1917 , Hijyenik Gereç ve Emaye Boya

UYGULAMA FAALİYETİ

Dadaizm dönemine ait sanatçı Marcel Duchamp'ın Çikolata Değirmeni adlı eserini (1914) inceleyeceğiz.



Resim 6.5 : Marcel Duchamp Çikolata Değirmeni (1914) t.ü.y.b 65x54 cm

Kullanılacak araç gereçler:

- İncelenecek döneme ait eserler
- Dönemle ilgili yazılı, görsel bilgiler
- Dvd, vcd
- İnternet, galeri, müze kaynakları
- Kalem, kağıt

1. Araştırma: Marcel Duchamp (1887-1968):

Sanatın alışlagelmiş anlatım biçimlerine karşı bir tutum benimseyen Marcel Duchamp, sanat yapıtı ile gündelik nesneler arasındaki ayrımı ortadan kaldırmayı amaçlamıştır. Yerleşik estetik ölçütlerden nefret edişi, sanatta devrime yol açan ünlü “hazır nesneler”ini geliştirmesini sağlamıştır. “Hazır nesneler”in ortaya çıkışı ile birlikte, çağdaş sanat, yaratı ve eleştirinin bir bireşimine dönüşmüştür. Sanatın, izleyicinin bilincinde var olduğuna inanan Duchamp, herhangi bir nesnenin sanatsal karşılığını üretmek yerine, nesnenin kendisini sergileyerek bir sanat yapıtı yaratabileceğini savunmuştur. Bunun en çarpıcı örneği, bir pisuardan oluşan “Çeşme” adlı yapıtıdır. “Çeşme” , sanat olgusunun bu bağlamda sorgulanmasının vazgeçilmez simgesi haline gelmiş ve 20.yy.ın özellikle ikinci yarısındaki sanatsal tavırların söz gelimi Kavramsal Sanat, Minimalist ve Pop Art’ın gelişimin etkilemiştir.

2. Eserin genel tanımı

- **Sanatçının adı :** Marcel Duchamp
- **Eserin adı :** Çikolata Değirmeni
- **Yapım yılı :** 1914

3. Madde ve teknik :

t.ü.y.b(tuval üzerine yağlı boya) 65x54 cm

4. Konu :

Kompozisyon (Nesne ile düzenleme)

5. Figürlerin durumu

Sanatçı burada bir vitrinde gördüğü Çikolata değirmenini resmetmiştir. Koyu zemin üzerinde sıcak sarı - kahve tonlarında nesneyi olduğu gibi aktarmıştır. Burada nesnenin kendisinin de sanat eseri olabileceğini ve bunun yeni bir sanat tekniği olduğunu betimlemiştir.

6. Form ve inşaa

Kompozisyon türü kapalı kompozisyon, dairesel formu olan bir nesne resme konu olmuştur. Derinlik; silindirlerin üstten yandan, farklı açıdan görünümleriyle verilmiştir. Renk olarak koyu zemin üzerinde sıcak sarı, kahve tonları kullanılmıştır. Işık –gölge önemsenmemiştir. Ritim ise eşyanın yapısını içeren yuvarlak biçimlerin tekrarı ile sağlanmıştır. Zemindeki koyu ve durgun yüzey ile nesnenin sıcak rengi ve yuvarlak biçim tekrarı da birbirini dengelemiştir.

7. Öz (İçerik)

Tabiatın en son gerçeği enerjidir. (Sanatçının amacı, bir dış görünüş resmetmek değil fakat gidişi, hareketi, canlılığı göstermektir. Bu etkiyi ise ancak ve ancak, coşkun hareketli renk ve çizgiler verebilir.)

- Öğrendiklerinizin ışığında, siz de incelediğiniz eseri kendi gözünüzle görüp yorumlayınız.
- Aynı işlemi arkadaşlarınızla birlikte tartışarak yorumlayınız ve yargılayınız.
- Bu konuda başka sanatçıların eserlerini, sanat dergilerindeki eleştirmenlerin yorumlarını, sanat analizi yapan belgeselleri ayrıntılı inceleyiniz. Böylece deneyim kazanacak pratik davranacaksınız.

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Aşağıdaki soruların altında yer alan D (doğru) ve Y (yanlış) seçeneklerinden sadece birini işaretleyiniz.

1. Dadaizm 1916'da İtalya'da bir grup sanatçının başlattığı akımdır?
A) Doğru B) Yanlış
2. Dadaizm Empresyonist akıma yakındır?
A) Doğru B) Yanlış
3. Dadaistlerin sanat ve estetik duygusu yoğundur?
A) Doğru B) Yanlış
4. Dadaistlerinin aldıkları konular mantıksızdır?
A) Doğru B) Yanlış
5. Kâğıt, tahta ve kullanılmış endüstriyel atıklar vb. konuları olabilir*
A) Doğru B) Yanlış
6. “Çeşme” eseri Picasso'nundur.
A) Doğru B) Yanlış

DEĞERLENDİRME

Cevaplarınızı cevap anahtarıyla karşılaştırınız ve doğru cevap sayınızı belirleyerek kendinizi değerlendiriniz. Yanlış cevapladığınız sorularla ilgili öğrenme faaliyetlerini tekrarlayınız

Not: Cevap anahtarı modülün sonundadır.

UYGULAMALI TEST

Sizde Fütürizm dönemine ait bir eser seçerek önerilen işlem basamaklarına göre eseri inceleyiniz.

Kullanılacak araç gereçler :

Araştırmalarınız için internetten, Google grafik arama motorundan (www.allposters.com) konunuzla ilgili her türlü yazılı, görsel kaynaktan, dvd, vcd, üniversitelerin sanat tarihi bölümleri, galerileri ve müzelerden yararlanabilirsiniz.

1. Seçtiğiniz sanatçı ve eseri hakkında araştırma yapınız.
2. Seçtiğiniz eserin genel tanımını yapınız.(Sanatçının adı, eserin adı, yapım yılı, bulunduğu yer varsa yazınız.
3. Seçtiğiniz eserin madde ve tekniklerini belirtiniz.(Eserin yapıldığı yüzey, kullanılan teknik ve ebatlar örnek: tuval üzerine yağlı boya 45x55 cm)
4. Seçtiğiniz eserin konusunu belirtin.(portre, figür, natürmort, peyzaj, enteriyör, kompozisyon vb.)
5. Seçtiğiniz eserdeki figürlerin durumunu açıklayın.(resim içinde bulunan manzara motifleri, insan ve hayvan figürlerinin durumlarının yorumlanması) (Ne görüyorsunuz? Tanımlayınız, insanlar, kadınlar, erkekler, küçük kız portresi, eğlence, evler, nehir, kuşlar vs)
6. Sanatçının diğer sanatçılar grubu içindeki yerini öğreniniz. (Bunu yaparken; sanatçının yetiştiği zaman, çevre, toplumun üzerindeki etkisini düşününüz.
7. Seçtiğiniz eserde form ve inşayı inceleyerek açıklayın. (kompozisyon tipleri: açık-kapalı, simetrik-asimetrik, üçgen, dörtgen, daire, diyagonal vb. resmin kuruluşunda bulunan kompozisyon elemanlarının durumu: denge, hareket (ritim),çizgi, renk, ışık-gölge, açık-koyu leke, biçim, armoni, doku, mekan vb.)
8. Seçtiğiniz eserde verilmek istenen özü yazınız.(Resmin düşünce yönünden değerini, esas anlatılmak isteneni (içerik-yargı-sonuç) yazınız.)
 - Öğrendiklerinizin ışığında, siz de incelediğiniz eseri kendi gözünüzle görüp, yorumlayınız. Aynı işlemi arkadaşlarınızla birlikte tartışarak yorumlayınız ve yargılayınız.
 - Bu konuda başka sanatçıların eserlerini, sanat dergilerindeki
 - Eleştirmenlerin yorumlarını, sanat analizi yapan belgeselleri ayrıntılı inceleyiniz. Böylece deneyim kazanacak pratik davranacaksınız.

KONTROL LİSTESİ

UYGULAMA: Sanat eseri inceleme

Aşağıdaki kriterlere göre çalışmanızı değerlendiriniz.

AÇIKLAMA: Bu faaliyet kapsamında aşağıda listelenen davranışlardan kazandığınız becerileri EVET ve HAYIR kutucuklarına (X) işareti koyarak kontrol ediniz.		
DEĞERLENDİRME ÖLÇÜTLERİ	Evet	Hayır
➤ Dönem/akım ve sanatçı hakkında araştırma yaptınız mı veya veri topladınız mı ?		
➤ Bilgilerinizi gözden geçirdiniz mi?		
➤ Sanat eseri araştırması yaptınız mı?		
➤ Sanatçının ve eserin adını,yapım yılını araştırdınız mı?		
➤ Madde ve teknik yönünden incelediniz mi?		
➤ Konu yönünden incelediniz mi?		
➤ Figürlerin durumu yönünden incelediniz mi?		
➤ Form ve inşa yönünden incelediniz mi?		
➤ Öz yönünden incelediniz mi?		

DEĞERLENDİRME

Uygulama faaliyetinde kazandığınız davranışlarda işaretlediğiniz. “EVET” ler kazandığınız becerileri ortaya koyuyor. “HAYIR” larınız için ilgili faaliyetleri tekrarlayınız. Tamamı “EVET” ise diğer öğrenme faaliyetine geçiniz.

ÖĞRENME FAALİYETİ-7

AMAÇ

Bu faaliyetle verilecek bilgiler doğrultusunda uygun ortam sağlandığında Sürrealizm sanat akımının özelliklerini ve sanatçılarını inceleyerek döneme ait sanat eserlerinin belgesel ve biçimsel açıdan çözümlemesini doğru olarak yapabileceksiniz.

ARAŞTIRMA

Sürrealizm sanat akımının ve sanatçılarının doğa anlayışı ve estetik değerleri üzerine araştırma yapınız. Döneme ait sanatçıları ve eserlerini de araştırıp inceleyiniz

7. SÜRREALİZM (GERÇEK ÜSTÜCÜLÜK)

1916'dan bu yana etkisini sürdüren modern sanat akımıdır. Figürler asla var olmayacak düşsel bir ortamda bir kompozisyon içinde sunulur. İlkel toplumların sanatları da sürrealistlerin diğer bir ilgi noktasıdır. Sürrealist ressamlar doğanın mantıki görünüşünü değil, insanın bilinç altında ve rüyalarındaki alemi göstermek istemişlerdir.

7.1 Temsilcileri

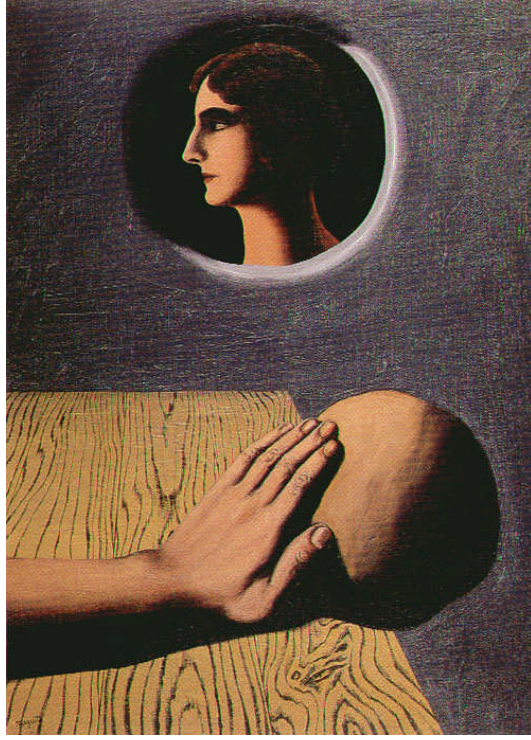
Giorgio de Chirico, Max Ernst, Jean Arp, Francis Picabia, Marc Chagal, Rene Magritte, Yves Tanguy, Alberto Giacometti, Salvador Dali, Frida Kahlo, Paul Delvaux, Joan Miro, Man Ray, Henri Rousseau, sayılabilir.



R. 7.1 : Giorgio de Chirico Huzur Kaçran Esin Perileri 1925 t.ü.y.b 97x67 cm



R. 7.2: Marc Chagall Köy Hayatı 1925 t.ü.y.b101x80 cm



Resim 7.3: Rene Magritte Hayırlı Vaat 1927 t.ü.y.b 73x54 cm



Resim 7.4 : Yves Tanguy Adsız 1927 t.ü.y.b 115x81 cm

UYGULAMA FAALİYETİ

Sürrealizm dönemine ait sanatçı Salvador Dali'nin Manzarada Anlaşılmaz Öğeler adlı eserini (1934) inceleyeceğiz.



Resim 7.5: . Salvador Dali Manzarada Anlaşılmaz Öğeler 1934

Kullanılacak araç gereçler:

- İncelenecek döneme ait eserler
- Dönemle ilgili yazılı, görsel bilgiler
- Dvd, vcd
- İnternet, galeri, müze kaynakları
- Kalem, kâğıt

1. Araştırma

Salvador Dali(1904-1989) İşpanyol ressam

Gerçekleştirdiği olağanüstü olaylarla, yaşamını da sanat anlayışına katmış olan sanatçının Gerçeküstücü nitelikteki yapıtları paranoya ve düşlerin yorumu konusundaki ruhbilimsel çalışmalardan da etkilenerek Büyülü Gerçekçilik diye adlandırılan bir anlayışa yönelmiştir.

2. Eserin genel tanımı

- **Sanatçının adı :** Salvador Dali
- **Eserin adı :** Manzarada Anlaşılmaz Öğeler
- **Yapım yılı :** 1934

3. Madde ve teknik :

Ahşap pano üzerine yağlı boya 61,5 x 58,5 cm

4. Konu

Manzara (Hayali ve anlaşılmaz öğelerden kurgulanmış manzara)

5. Figürlerin durumu

Ön planda ressam şövalesinin önünde bilinçaltındaki konuyu resmediyor. Sağda ve solda birbirinden farklı betimlenmiş ufka doğru daralan duvar formları var(duvarlar çocukluğundaki engelleri simgeliyor).Sanatçı bu eserinde çocukluğuna doğru bilinçaltı yolculuğa çıkmış. Eserde kullandığı her simge özel anlamlar taşıyor ve bu anlamları yalnızca kendisi biliyor. Resmin ortasındaki küçük çocuk kendisidir. Çocuk ve onun ardındaki sırtı dönük oturan kişi çocukla ilgisiz durumda görünüyor. Çocuğun yüzü karanlık ve ürkütücü simgelere yönelmiş. Belli ki, çocuklukta korkutucu ve sevgisiz bir eğitim almış. Geri plan ve gökyüzü, bilinmeyen gelecek hayallerle dolu ve bilinmezlik içeriyor.

6. Form ve inşa

Açık kompozisyon konu, her ne kadar ön plandaki ressam ve geri plandaki çocukluğu etrafında dönüyor ise de kullanılan simgesel öğeler istenirse daha da arttırılabilir. Derinlik, iki yandaki duvar formlarının ufka doğru daralması ve gerideki küçük objelerle sağlanmışır. Resimde, sürrealist anlatıma uygun yerde ve biçimde betimlenen öğeler yüzeye dağıtılmış, tüm formlar imgen, hayal gücünün bütün disiplinlerine ve baskılara baş kaldırır bir biçimde inşa edilmiştir. Teknik açıdan desen açık-koyu, ışık-gölge ve renk motivasyonu klasik akımlar kadar mükemmeldir.(Sürrealistler yapıtlarında yalnızca temalarında gerçek dışı çalışırlar. Desen ve renk kullanımı ustaca işlenir.).

7. Öz (İçerik)

Çocukluğumuzda yaşananlar tüm hayatımızı etkiler.

- Öğrendiklerinizin ışığında, siz de incelediğiniz eseri kendi gözünüzle görüp, yorumlayınız. Aynı işlemi arkadaşlarınızla birlikte tartışarak yorumlayınız ve yargılayınız.

UYGULAMALI TEST

Siz de Sürrealizm dönemine ait bir eser seçerek önerilen işlem basamaklarına göre eseri inceleyiniz.

Kullanılacak araç gereçler :

Araştırmalarınız için internetten, Google grafik arama motorundan (www.allposters.com) konunuzla ilgili her türlü yazılı, görsel kaynaktan, dvd, vcd, üniversitelerin sanat tarihi bölümleri, galeri ve müzelerden yararlanabilirsiniz.

1. Seçtiğiniz sanatçı ve eseri hakkında araştırma yapınız.
2. Seçtiğiniz eserin genel tanımını yapınız.(Sanatçının adı, eserin adı, yapım yılı, bulunduğu yer varsa yazınız.)
3. Seçtiğiniz eserin madde ve tekniklerini belirtiniz.(Eserin yapıldığı yüzey, kullanılan teknik ve ebatlar örnek: tuval üzerine yağlı boya 45x55 cm)
4. Seçtiğiniz eserin konusunu belirtin.(portre, figür, natürmort, peyzaj, enteriyör, kompozisyon vb.)
5. Seçtiğiniz eserdeki figürlerin durumunu açıklayınız.(resim içinde bulunan manzara motifleri, insan ve hayvan figürlerinin durumlarının yorumlanması) (Ne görüyorsunuz? Tanımlayınız, insanlar, kadınlar, erkekler, küçük kız portresi, eğlence, evler, nehir, kuşlar vs)
6. Sanatçının diğer sanatçılar grubu içindeki yerini öğreniniz. (Bunu yaparken; sanatçının yetiştiği zaman, çevre, toplumun üzerindeki etkisini düşününüz.)
7. Seçtiğiniz eserde form ve inşayı inceleyerek açıklayınız. (kompozisyon tipleri: açık-kapalı, simetrik-asimetrik, üçgen, dörtgen, daire, diyagonal vb. resmin kuruluşunda bulunan kompozisyon elemanlarının durumu: denge, hareket (ritim), çizgi, renk, ışık-gölge, açık-koyu, leke, biçim, armoni, doku, mekan vb)
8. Seçtiğiniz eserde verilmek istenen özü yazınız.(Resmin düşünce yönünden değeri, esas anlatılmak isteneni (içerik-yargı-sonuç) yazınız.)
 - Öğrendiklerinizin ışığında, siz de incelediğiniz eseri kendi gözünüzle görüp yorumlayınız. Aynı işlemi arkadaşlarınızla birlikte tartışarak yorumlayınız ve argılayınız.
 - Bu konuda başka sanatçıların eserlerini, sanat dergilerindeki eleştirmenlerin yorumlarını, sanat analizi yapan belgeselleri ayrıntılı inceleyiniz. Böylece deneyim kazanacak pratik, davranacaksınız.

KONTROL LİSTESİ

UYGULAMA: Sanat eseri inceleme

Aşağıdaki kriterlere göre çalışmanızı değerlendiriniz.

AÇIKLAMA: Bu faaliyet kapsamında aşağıda listelenen davranışlardan kazandığınız becerileri EVET ve HAYIR kutucuklarına (X) işareti koyarak kontrol ediniz.		
DEĞERLENDİRME ÖLÇÜTLERİ	Evet	Hayır
➤ Dönem/akım ve sanatçı hakkında araştırma yaptınız mı? veya veri topladınız mı?		
➤ Bilgilerinizi gözden geçirdiniz mi?		
➤ Sanat eseri araştırması yaptınız mı?		
➤ Sanatçının ve eserin adını, yapım yılını araştırdınız mı?		
➤ Madde ve teknik yönünden incelediniz mi?		
➤ Konu yönünden incelediniz mi?		
➤ Figürlerin durumu yönünden incelediniz mi?		
➤ Form ve inşaa yönünden incelediniz mi?		
➤ Öz yönünden incelediniz mi?		

DEĞERLENDİRME

Uygulama faaliyetinde kazandığınız davranışlarda işaretlediğiniz “EVET” ler kazandığınız becerileri ortaya koyuyor. “HAYIR” larınız için ilgili faaliyetleri tekrarlayınız. Tamamı “EVET” ise diğer öğrenme faaliyetine geçiniz.

ÖĞRENME FAALİYETİ-8

AMAÇ

Bu faaliyetle verilecek bilgiler doğrultusunda uygun ortam sağlandığında Soyut Sanat akımını ve 1940-1960 sonrası sanat hareketlerini, özelliklerini ve sanatçıları inceleyerek SOYUT SANAT AKIMI dönemine ait sanat eserlerinin belgesel ve biçimsel açıdan çözümlemesini doğru olarak yapabileceksiniz.

ARAŞTIRMA

Soyut Sanat akımının ve sanatçılarının doğa anlayışı ve estetik değerleri üzerine araştırma yapınız. Döneme ait sanatçıları ve eserlerini de araştırıp inceleyiniz.

8. SOYUT SANAT AKIMI (ABSTRE -NONFİGÜRATİF)

8.1. Soyut Sanat (Soyut Ekspresyonizm)

Soyut Ekspresyonizm (soyut ifadecilik), 1940'dan sonra Amerika da ortaya çıkan ve bütün dünyaya yayılan bir sanat akımıdır.

Soyut Sanat Akımı: Soyut ifadecilik, Abstre ya da nonfigüratif(figürsüz) diye de adlandırılan ve doğa görüntülerine bağlı olmayan bir akımdır. Uygulama alanı resim sanatı içinde kalmamış; biçim ve renklere sonsuz bir serbestlik tanınması nedeniyle heykeltıraşlık, mimarlık, süsleme, dekor ve kostüm gibi sanatları da etkisi altında bırakmıştır. Günlük eşyaların biçim ve renkleri bile soyut sanatın etkisi altında kalmıştır.

8.2. 1940 Sonraki Sanat Hareketleri (Taşizm, Kaligrafik İfadecilik, Post Kübizm)

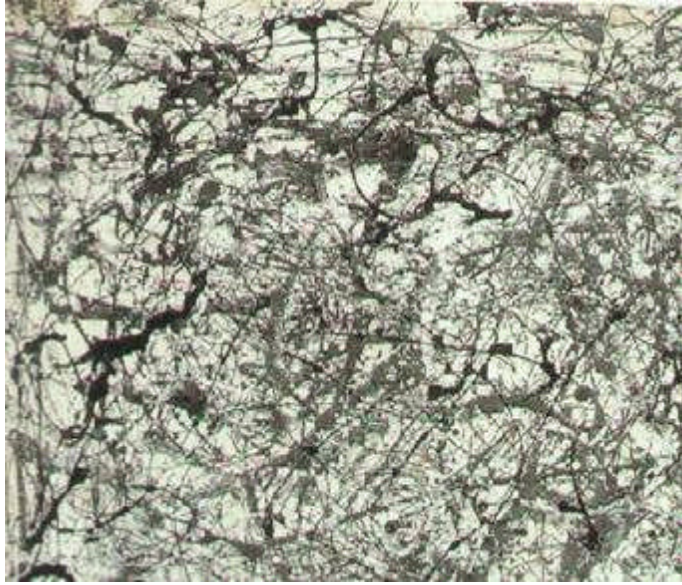
1940 sonrası doğan sanat hareketleri

➤ Action Painting

Bu resim türünde bütün mantık ve usa vurma düzenlerine karşı çıkıldığı gibi resim yapma eylemi, fiziksel vücut hareketlerine, eylemlerine uydurulmuştur.(örnek resim 8.1)

➤ Taşizm

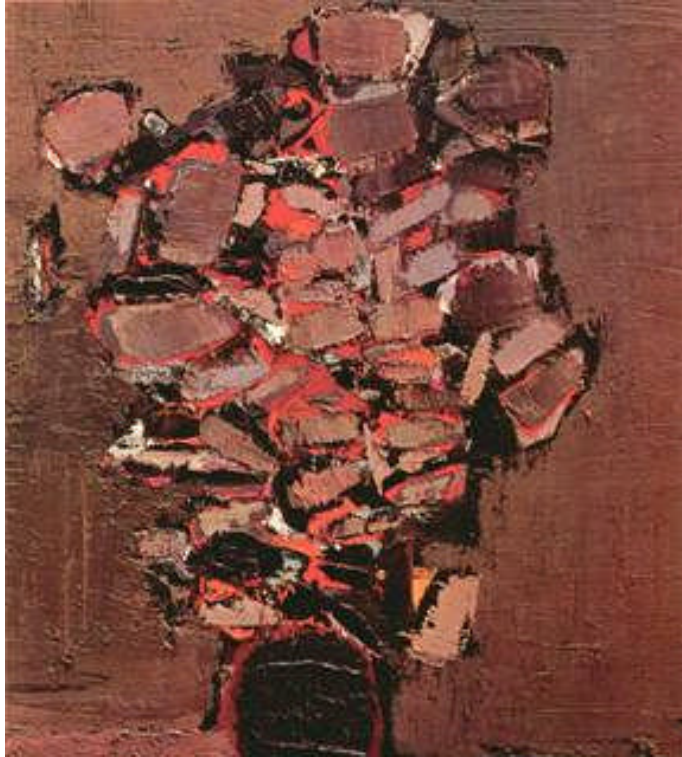
Kendiliğinden otomatik olarak çekilmiş lekelerden ve renk sıçratmalarından elde edilmiş bir resimdir.



Resim 8.1: Jackson Pollack

➤ **Post Kübizm(Kübizmin artçıları)**

Kübizmin birleşimci dönemini artık bir renk ve müzik dünyasıyla birleştirip aynı zamanda resim yüzeyinde boyayla kalın bir doku elde etmişlerdir. **Nicolas De Steal**



Resim 8.2 :Nicholas De Steal

➤ **Kaligrafik Ekspresyonizm (yazısal ifadecilik)**

1945 sonrası soyutlamalarında yazı motifleri sanatçıların dışa vurucu tutumları için zengin bir kaynak oluşturmuştur. **Picasso, Braque, Klee, Miro, J.Kosuth**



Resim 8.3: J.Kosuth

8.3.Soyut Resmin Özellikleri

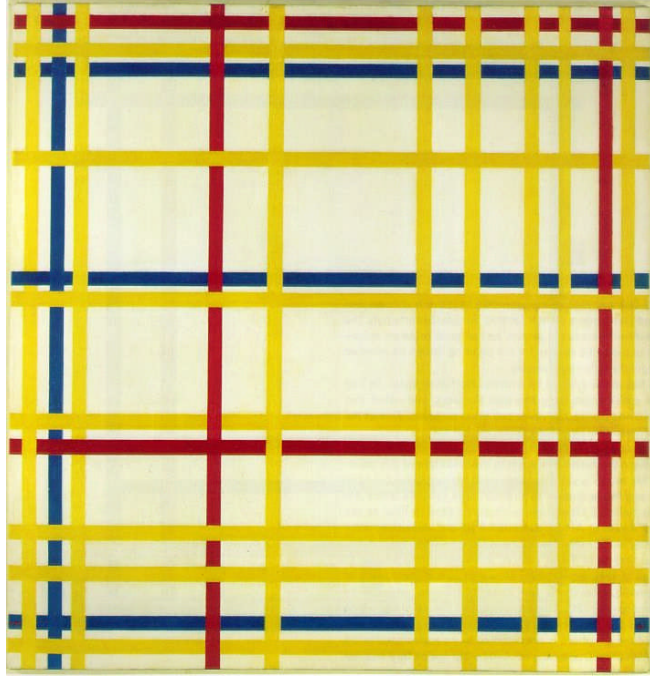
Soyut resimde sanatçının amacı, çizgi ve renkleri düzenli bir biçimde yüzey üzerine yerleştirerek duygusal kompozisyonlar elde etmektir.

Soyut sanat doğayı ortadan kaldırmaz, başka türlü anlatır. Soyut resimde saf kompozisyon ve renk elemanlarından yararlanılmaktadır.

İzlenimciler resim yaparken doğaya bakarlardı, soyut resim yapan sanatçı ise kendi içine bakmaktadır. Soyut resim sanatı, sanatın ta kendisi ve hiçbir zaman tükenmeyecek olandır. Soyut resim; her şeyi söyleyebilme özgürlüğüdür, her şeyi yeniden yaratma özgürlüğüdür, yalnız kendinin olan bir stil yaratabilme özgürlüğüdür.

8.3.1.Temsilcileri

Wassily Kandinsky, Piet Mondrian, Robert Delaunay, Kazimir Maleviç, Jean Arp, Wols, Jackson Pollock, Nicolas de Stael, Mark Rothko, Hans Hartung, Antoni Tapies.



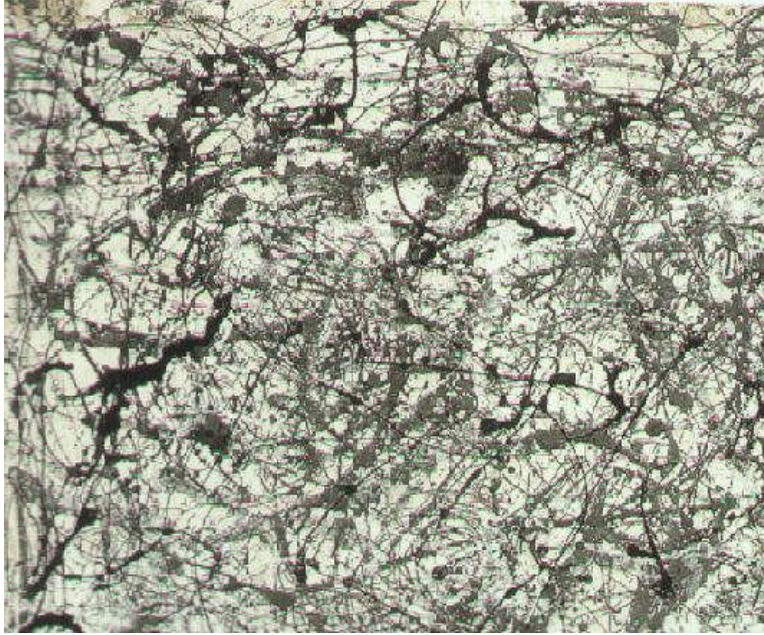
Resim 8.4.: Piet Mondrian New York I (Boogie-woogie) (1942-1943)



Resim 8.5: Kazimir Maleviç Siyah Kare t.ü.y.b 127 x 127 cm



Resim 8.6:Kandinsky.



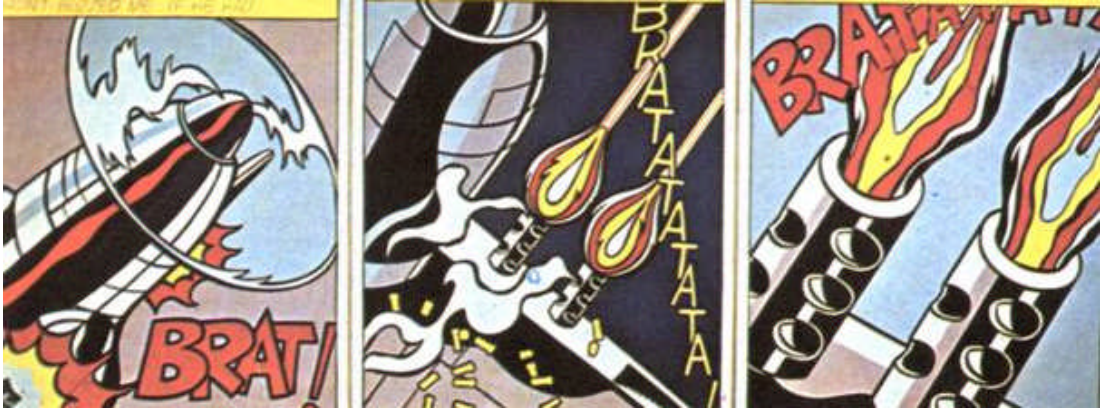
**Resim 8.7: Jackson Pollock Siyah ve Beyaz 1948 tuval üzerine
Doğaçlama No.9 1917 t.ü.y.b 63 x 67 cm emay 208 x 122cm**

8.4. 1960 Sonrası Sanat Hareketleri (Pop – Art, Op- Art, Kinetik Sanat)

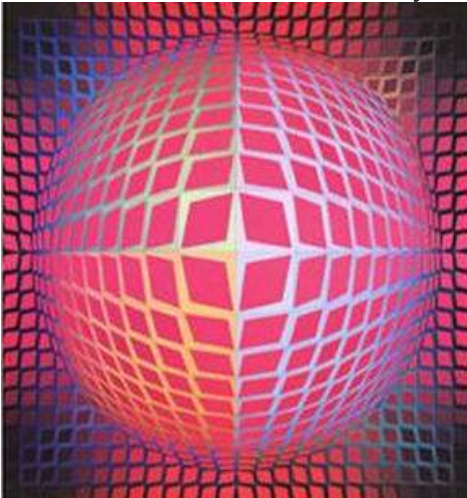
Pop -Art : Bu akımın özelliği endüstri toplumunun günlük tüketim eşyalarını, kitlesel iletişim çağının teknikleri ile anlatmaktır. Bu tür objeler, çevrelerinden yalıtılıp, abartılı boyutlarda ve çoğunlukla resimli roman ya da reklamcılık teknikleri kullanılarak resmedilmiştir. Konuları çok değişik olabilmektedir. (**Roy Lichtenstein**)

Op-Art : (Optical Art) Bu akımın özelliği bir derinlik yada üç boyutluluk yanılsaması yaratmayı amaçlayan soyut sanat ürünlerini içerir.(**Victor Vassarely**) (Resim8.2)

Kinetik Sanat: Optik sanatın durağan devingenliği yerine makinelerle yapılan ve yaratılan bir devingenliği öneren anlayışa kinetik sanat denmektedir. Bu sanat, elektronik sistemlerle cisimlere devinme ve hız kazandırılmasından elde edilen devinimsel görüntü sanatıdır. (**Fernant Leger, Alexander Calder**)



Resim 8.8: Roy Lichtenstein Ateş Açığında 1923



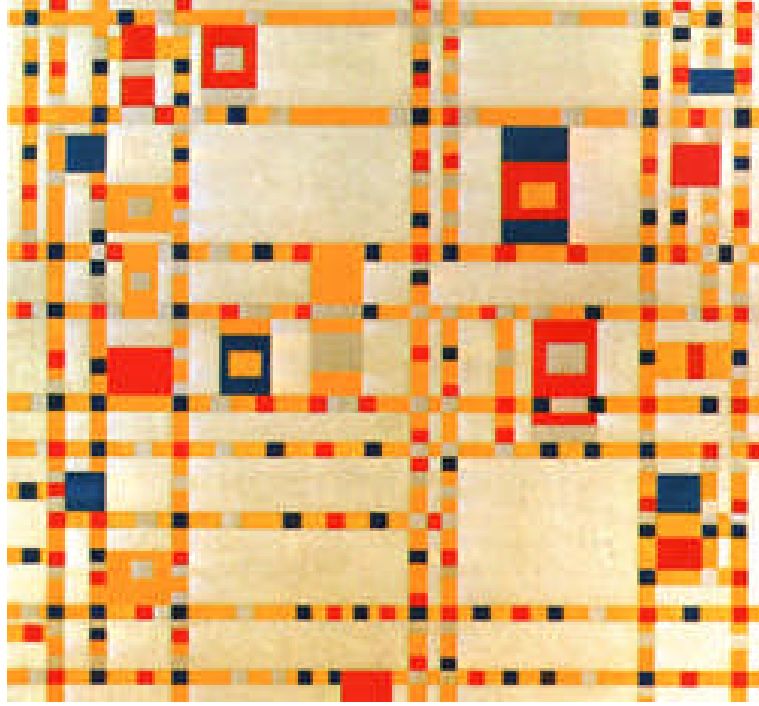
Resim 8.9:Victor Vassarely (Op- art) 1969



Resim 8.10: Alexander Calder

UYGULAMA FAALİYETİ

Burada Soyut Sanat Akımı dönemine ait sanatçı **Piet Mondrian**'ın bir eserini(1942-1943) inceleyeceğiz. (Soyut Sanat Akımı ve sonrası olarak adlandırılan 1940-1960 yıllarındaki sanat hareketlerini öğrendiğiniz yöntemlerle siz de inceleyebilirsiniz.)



Resim 8.11: Piet Mondrian New York City I (Boogie-woogie) (1942-1943) t.ü.y.b 127 x 127 cm

Kullanılacak araç gereçler:

- İncelenecek döneme ait eserler
- Dönemle ilgili yazılı, görsel bilgiler
- Dvd, vcd
- İnternet, galeri, müze kaynakları
- Kalem, kağıt

1. Araştırma Piet Mondrian

Hollandalı ressam Mondrian yüzyılın başlarında bütün çağdaş batı resmini eserleriyle olduğu kadar, kuramsal yazıları ve düşünceleriyle de derinden etkilemiştir. Saf geometrik biçimlerin resim yüzeyi üzerinde dengeli ve ölçülü düzenler içinde dağılımını ön gören resimleriyle, her tür karışıklıktan arınmış düşünce biçimi arasında bir bağ bir ilişki aramıştır. 1920'ye doğru, sanatındaki kişiselliği simgeleyen üslup yani “siti” aşamasına bütünüyle ulaşmıştır. Tablolarında resim yüzeyini bölen ve kalın siyah çizgilerle sınırlanan dörtgenler, üç ana renkle – kırmızı, mavi, sarı – boyanmıştır. Ayrıca kimi tablolarında renk sayılamayan başka tonlar – siyah, gri, beyaz ile denge sağlanmıştır. Mondrian ve arkadaşlarının yaymaya çalıştıkları görüşün adı “yeni-plastikçilik” olacaktı. Başka bir deyişle gerçek soyut resim amaçlanmaktaydı.

2. Eserin genel tanımı

- **Sanatçının adı :** Piet Mondrian
- **Eserin adı :** New York City I Brodway (Boogie-woogie)
- **Yapım yılı :** (1942-1943)

3. Madde ve teknik

t.ü.y.b 127 x 127 cm

4. Konu

Soyut kompozisyon

5. Figürlerin durumu

Figür yok. Mondrian doğa resmine karşıt bir düzeni, geometrik-soyut bir biçimi ve bu biçime dayalı bir sanat anlayışını öne sürmektedir. Bu geometrik yapı, temeline inildiğinde mimari bir yapıdır.Yani bir konstrüksiyondur. (bir yapıda taşıyıcı nitelikte olan yada olmayan bütün imalatlar. İnşa etme etkinliği, yapım.) Dans ise zaman akışı içinde, birbirini tamamlayan hareketlerin devamıdır. Göz bu hareketleri belli bir uyum içinde izler ve bundan estetik bir zevk alır. Resim, çizgi ve renk yardımıyla bu devamlılığı resimsel plana aktarır.

6. Form ve inşa

Resim burada, kendisini oluşturan bütün elemanların ölçülü, dengeli bir uyumu halinde beliriyor. Bu elemanlar, dikey ve yatay çizgiler, temel renkler ve çizgilerin 90 derecelik kesişmesiyle ortaya çıkan dörtgenlerdir. Bu tablo Mondrian'ın uzun deneyimler ve araştırmalar sonucunda mimari bir denge anlayışıyla sistemleştirdiği sanatsal görüşünün, son aşamasını oluşturan resimlerinden biridir. Resme adını veren “Boogy-Woogy” insanları hareket ve uyum sarhoşluğu içinde kendilerinden geçiren ve bir tür sarhoşluğa vardırıran zenci danslarından birinin adıdır.

7. Öz (İçerik)

Çizginin, resim yüzeyi üzerinde durdurduğu hareket, resmi izleyen kişinin gözünde süreklilik kazanır.

- Öğrendiklerinizin ışığında, siz de incelediğiniz eseri kendi gözünüzle görüp, yorumlayınız.
- Aynı işlemi arkadaşlarınızla birlikte tartışarak yorumlayınız ve yargılayınız.
- Bu konuda başka sanatçıların eserlerini, sanat dergilerindeki eleştirmenlerin yorumlarını, sanat analizi yapan belgeselleri ayrıntılı inceleyiniz. Böylece deneyim kazanacak pratik davranacaksınız.

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Aşağıdaki cümlelerde boş bırakılan yerlere doğru kelimeleri yazınız.

1., 1940'dan sonra Amerika' da ortaya çıkan ve bütün dünyaya yayılan bir sanat akımıdır.
2. Soyut Sanat Akımı:Soyut ifadecilik, Abstre ya da nonfigüratif(figürsüz) diye de adlandırılan ve bağlı olmayan bir akımdır.
3. Uygulama alanı resim sanatı içinde kalmamış; biçim ve renklere sonsuz bir serbestlik tanınması nedeniyle , , ve gibi sanatları da etkisi altında bırakmıştır.
4. Soyut sanat doğayı ortadan kaldırmaz, anlatır.
5. İzlenimciler resim yaparken doğayı bakarlardı, soyut resim yapan sanatçı ise bakmaktadır.
6. 1960 sonrası sanat hareketleri , ve, Kinetik Sanattır.

DEĞERLENDİRME

Cevaplarınızı cevap anahtarıyla karşılaştırınız ve doğru cevap sayınızı belirleyerek kendinizi değerlendiriniz. Yanlış cevapladığınız sorularla ilgili öğrenme faaliyetlerini tekrarlayınız

Not: Cevap anahtarı modülün sonundadır.

UYGULAMALI TEST

Siz de Soyut Sanat Akımı dönemine ait bir eser seçerek önerilen işlem basamaklarına göre eseri inceleyiniz.

Kullanılacak araç gereçler :

Araştırmalarınız için internetten, Google grafik arama motorundan, konunuzla ilgili her türlü yazılı, görsel kaynaktan, dvd, vcd, üniversitelerin sanat tarihi bölümleri, galeri ve müzelerden yararlanabilirsiniz

1. Seçtiğiniz sanatçı ve eseri hakkında araştırma yapınız.
2. Soyut Sanat Akımı veya 1940- 1960 Sonrası sanat hareketlerine ait bir eser seçiniz.
3. Seçtiğiniz eserin genel tanımını yapınız.(Sanatçının adı, eserin adı, yapım yılı, bulunduğu yer varsa yazınız.)
4. Seçtiğiniz eserin madde ve tekniklerini belirtiniz.(Eserin yapıldığı yüzey, kullanılan teknik ve ebatlar örnek: tuval üzerine yağlı boya 45x55 cm)
5. Seçtiğiniz eserin konusunu belirtiniz.(portre, figür, natürmort, peyzaj, enteriyör, kompozisyon vb.)
6. Seçtiğiniz eserdeki figürlerin durumunu açıklayınız.(resim içinde bulunan manzara motifleri, insan ve hayvan figürlerinin durumlarının yorumlanması) (Ne görüyorsunuz? Tanımlayınız, insanlar, kadınlar, erkekler, küçük kız portresi, eğlence, evler, nehir, kuşlar vs)
7. Sanatçının diğer sanatçılar grubu içindeki yerini öğreniniz. (Bunu yaparken; sanatçının yetiştiği zaman, çevre, toplumun üzerindeki etkisini düşününüz.)
8. Seçtiğiniz eserde form ve inşayı inceleyerek açıklayınız. (kompozisyon tipleri: açık-kapalı, simetrik-asimetrik, üçgen, dörtgen, daire, diyagonal vb. resmin kuruluşunda bulunan kompozisyon elemanlarının durumu: denge, hareket(ritim), çizgi, renk, ışık-gölge, açık-koyu, leke, biçim, armoni, doku, mekan vb)
9. Seçtiğiniz eserde verilmek istenen özü yazınız.(Resmin düşünce yönünden değeri, esas anlatılmak isteneni (içerik-yargı-sonuç) yazınız.)
 - Öğrendiklerinizin ışığında, siz de incelediğiniz eseri kendi gözünüzle görüp
 - Yorumlayınız. Aynı işlemi arkadaşlarınızla birlikte tartışarak yorumlayınız ve yargılayın. Bu konuda başka sanatçıların eserlerini, sanat dergilerindeki
 - Eleştirmenlerin yorumlarını, sanat analizi yapan belgeselleri ayrıntılı inceleyiniz. Böylece deneyim kazanacak pratik, davranacaksınız.

KONTROL LİSTESİ

UYGULAMA FAALİYETİ: Sanat eseri inceleme

Aşağıdaki kriterlere göre çalışmanızı değerlendiriniz.

AÇIKLAMA: Bu faaliyet kapsamında aşağıda listelenen davranışlardan kazandığınız becerileri EVET ve HAYIR kutucuklarına (X) işareti koyarak kontrol ediniz.		
DEĞERLENDİRMEÖLÇÜTLERİ	Evet	Hayır
➤ Dönem/akım ve sanatçı hakkında araştırma yaptınız mı veya veri topladınız mı?		
➤ Bilgilerinizi gözden geçirdiniz mi?		
➤ Sanat eseri araştırması yaptınız mı?		
➤ Sanatçının ve eserin adını, yapım yılını araştırdınız mı?		
➤ Madde ve teknik yönünden incelendiniz mi?		
➤ Konu yönünden incelediniz mi?		
➤ Figürlerin durumu yönünden incelediniz mi?		
➤ Form ve inşa yönünden incelediniz mi?		
➤ Öz yönünden incelediniz mi?		

DEĞERLENDİRME

Uygulama faaliyetinde kazandığınız davranışlarda işaretlediğiniz “EVET” ler kazandığınız becerileri ortaya koyuyor. “HAYIR” larınız için ilgili faaliyetleri tekrarlayınız. Tamamı “EVET” ise diğer öğrenme faaliyetine geçiniz.

ÖĞRENME FAALİYETİ-9

AMAÇ

Bu faaliyetle verilecek bilgiler doğrultusunda uygun ortam sağlandığında Kavramsal Sanat özelliklerini ve sanatçıların inceleyerek döneme ait sanat eserlerinin belgesel ve biçimsel açıdan çözümlemesini doğru olarak yapabileceksiniz.

ARAŞTIRMA

Kavramsal Sanat ve sanatçıların doğa anlayışı ve estetik değerleri üzerine araştırma yapınız. Döneme ait sanatçıları ve eserlerini de araştırıp inceleyiniz

9. KAVRAMSAL SANAT AKIMI

1960'lı yıllarda Kavramsal Sanat tüm Batıda ve batılılaşan ülkelerde işleniyordu. Bu akım sanat dünyasının dikkatini geleneksel kitle iletişim araçlarından alıp çoğunlukla şaşırtıcı ve haber değeri olan hareketlere çekmiştir. Kavramsal sanatçılar, sanat dünyasının geleneksel adetlerine ve yöntemlerine büyük ölçüde esneklik kazandırmışlardır. Etkiliği barındırdığı fikir zenginliğinden kaynaklanan akım pek çok farklı şekilde ortaya çıkmıştır. Kavramsal sanat bize, gündelik yaşam konusunda soru sormayı öğretir. Böylece kendiliğinden bu eylem içine girmiş oluruz. Önemli olan sanat ve gerçek yaşam arasında köprü kurmaktır. Bu olmayan bir galeride, olmayan resimleri sergilemek için ilan vermekten, sözcüklerin farklı anlamlarını yazmaya, Nevada Çölü'nde 1 millik çizgi çekmeye ve fotoğraf çekmeyi yasaklayarak gidip görülmesini istemeye kadar, müziksiz geçen 4 dakika 33 saniye 4'33'' den, insan vücutlarıyla resim yapmaya, kendi kendini yok eden makinelerle uzun politik konuşmalarla birleşen happening'lere(anlık olay oluşturma) ve vadilere çekilen perdelere, paketlenen kıyıları kadar uzanan geniş bir kavramlar dizinidir ve her seferinde yeni biçimler kazanarak etkinliklerine devam etmektedir.

- Kavramsal sanat; bireylere gündelik yaşam hakkında soru sormayı öğretir.
- Birbirimizle nasıl iletişim kurarız? Nasıl hareket ederiz? Nasıl yaşarız?
- Bu akımın sanatçıları meta üretmemeye, müzelere ve koleksiyonlara girmemeye baştan kararlıdır. Çünkü bu eğitim, işin temel felsefesine aykırıdır.

9.1. Kavramsal Sanat Türleri Ve Temsilcileri

Land Art (Çevre Sanatı) Javacheff CHRİSTO, Kaligrafik Art (Sözcük sanatı, Yazısal sanat) Joseph KOSUTH, Happening (Anlık Olay Sergileme) Wolf VOSTELL



Resim 9.1: Daniel Buren 1973 Çerçevenin içinden ve ötesinden hiçbir şey 'in monte edilmiş tanımlamaları. Siyah ve beyaz yelken bezi değişken boyutlar New York'taki John Weber Galerisindeki enstalasyon



Resim 9.2: Joseph Kosuth 1966 Galeri 669 ,Los Angeles USA



Resim 9.3 :Christo ve Jeanne – Claude Paketlenmiş kıyı 1969
Kumaş ve 50 km uzunluğunda ip Little Boy, Avustralya



Resim 9.4 : Çevresel sanat Robert Smithson Spiral Dalgakıran 1970
Amerika’da Büyük Tuz Gölü

UYGULAMA FAALİYET

Burada Kavramsal Sanatın türlerinden **Land Art** “Çevre Sanatı” na ait bir örnek inceleyeceğiz:



Resim 9.3 :Christo ve Jeanne – Claude Paketlenmiş kıyı 1969
Kumaş ve 50 km uzunluğunda ip
Little Boy, Avustralya

Kullanılacak araç gereçler:

- İncelenecek döneme ait eserler
- Dönemle ilgili yazılı, görsel bilgiler
- Dvd, vcd
- İnternet, galeri, müze kaynakları
- Kalem, kağıt

1.Araştırma

Land Art (Arazi-çevre sanatı) :Bu sanat o kadar kısa sürelidir ki, sanatçının düşünsel varlığında oluşan, bir kavramın gerçekleştirilmesine yönelik sanat yapıtı, daha düşünsel aşamada tamamlanır tamamlanmaz yok olmak zorundadır. Bu sanat yapıtı belgelenebilir (anlatılabilir) gerçekleştirilmesi ve etkisi olanaklara bağlıdır. İzleyicisi yoktur. Sergilenemez. Kullanılma olanakları en aza indirgenmiştir. Land Art' ı yaratan sanatçılar güncel sanatın işlevsellik yönüne, üretim ve reklâma yönelik kavramların yoğunluğuna karşı çıkıyorlar ve yeni bir doğaya dönüş ilkesiyle yapıtlarını damgalıyorlardı. Issız kırlarda kurdukları doğa görünimleri, kent yaşamının yapaylığını da vurguluyordu. *Amaç çağımızın insanının yaşadığı doğaya karşı koruyucu duygularını geliştirmek ve bu duygunun kalıcı olmasını sağlamaktır.*

2. Eserin genel tanımı

- **Sanatçının adı** : Christo ve Jeanne – Claude
- **Eserin adı** : Paketlenmiş kıyı
- **Yapım yılı** : (1969)

3. Madde ve teknik :

- **Madde**: doğanın kendisi, (Avusturalya da bir kıyı)
- **Teknik**: Paketleme Kullanılan Gereç, Kumaş ve 50 km uzunluğunda ip.

4. Konu :

Doğa-Çevre(Avustralya henüz bozulmamış bir kıta).

5. Figürlerin durumu

Christo'ya göre paketleme işi, anlık bir değişim olayıdır. Burada örtü doğayı örteceğine, doğa örtünün önüne geçme durumunda kalarak, doğa ile yapıt iç içe geçmektedir. Bu gizlenme objenin gerçek kişiliğini tümüyle bozmaz, tersine paketin altında yatan biçimlerin izleyici tarafından daha iyi gözlenmesini sağlar. Olağan koşullarda ilgi çekmeyen nesnelere yeni bir bakış açısı getirmek, insanların bu nesneyle yeniden bakmaları istenmektedir.

6. Form ve inşa

Doğanın kendi formu, kendi yapısı örtü altında izleyiciye yeniden sunuluyor. Amaç: (Çevreyi korumaya dikkat çekmek) Sanatçı yaptığı uygulamada çevreyi kullanarak form ve inşayı oluşturan; kompozisyon, perspektif, ritim, renk, ışık –gölge gibi unsurları doğal hali ile sunuyor, doğayı yeniden taklit etmiyor. Doğa sanatın kendisidir.

7. Öz(İçerik)

İnsanlık çevreye karşı duyarsızlığını sürdürürse, yaşayacağı bir yer kalmayacak.

- Öğrendiklerinizin ışığında, siz de incelediğiniz eseri kendi gözünüzle görüp yorumlayınız.
- Bu konuda başka sanatçıların eserlerini, sanat dergilerindeki eleştirmenlerin yorumlarını, sanat analizi yapan belgeselleri ayrıntılı inceleyiniz. Böylece deneyim kazanacak pratik davranacaksınız

Aynı işlemi arkadaşlarınızla birlikte tartışarak yorumlayınız ve yargılayınız.

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Aşağıdaki cümlelerde boş bırakılan yerlere doğru kelimeleri yazınız.

1. Bu akım sanat dünyasının dikkatini geleneksel kitle iletişim araçlarından alıp çoğunlukla ve hareketlere çekmiştir.
2. ; bireylere gündelik yaşam hakkında soru sormayı öğretir.
3. Kavramsal sanatta önemli olan ve arasında köprü kurmaktır
4. Bu akımın sanatçıları üretmemeye, ve girmemeye baştan kararlıdırlar. Çünkü bu eğitim işin temel felsefesine aykırıdır.
5. Art bir Çevre Sanatıdır.

DEĞERLENDİRME

Cevaplarınızı cevap anahtarıyla karşılaştırınız ve doğru cevap sayınızı belirleyerek kendinizi değerlendiriniz. Yanlış cevapladığınız sorularla ilgili öğrenme faaliyetlerini tekrarlayınız

Not: Cevap anahtarı modülün sonundadır.

UYGULAMALI TEST

Siz de Kavramsal Sanat akımına ait bir eser seçerek önerilen işlem basamaklarına göre eseri inceleyiniz

Kullanılacak araç gereçler :

Araştırmalarınız için internetten, Google grafik arama motorundan (www.allposters.com) konunuzla ilgili her türlü yazılı, görsel kaynaktan, dvd, vcd, üniversitelerin sanat tarihi bölümleri, galeri ve müzelerden yararlanabilirsiniz.

1. Seçtiğiniz sanatçı ve eseri hakkında araştırma yapınız.
2. Seçtiğiniz eserin genel tanımını yapınız.(Sanatçının adı, eserin adı, yapım yılı, bulunduğu yer varsa yazınız.)
3. Seçtiğiniz eserin madde ve tekniklerini belirtiniz.(Eserin yapıldığı yüzey, kullanılan teknik ve ebatlar örnek: tuval üzerine yağlı boya 45x55 cm)
4. Seçtiğiniz eserin konusunu belirtiniz.(portre, figür, natürmort, peyzaj, enteriyör, kompozisyon vb.)
5. Seçtiğiniz eserdeki figürlerin durumunu açıklayın.(resim içinde bulunan manzara motifleri, insan ve hayvan figürlerinin durumlarının yorumlanması) (Ne görüyorsunuz? Tanımlayınız, insanlar, kadınlar, erkekler, küçük kız portresi, eğlence, evler nehir, kuşlar vs)
6. Sanatçının diğer sanatçılar grubu içindeki yerini öğreniniz. (Bunu yaparken; sanatçının yetiştiği zaman, çevre toplumun üzerindeki etkisini düşününüz.)
7. Seçtiğiniz eserde form ve inşayı inceleyerek açıklayınız. (kompozisyon tipleri: açık-kapalı, simetrik-asimetrik, üçgen, dörtgen, daire, diyagonal vb. resmin kuruluşunda bulunan kompozisyon elemanlarının durumu: denge, hareket (ritim), çizgi, renk, ışık-gölge, açık-koyu leke, biçim, armoni, doku, mekan vb)
8. Seçtiğiniz eserde verilmek istenen özü yazınız.(Resmin düşünce yönünden değeri, esas anlatılmak isteneni (içerik-yargı-sonuç) yazınız.)
 - Öğrendiklerinizin ışığında, siz de incelediğiniz eseri kendi gözünüzle görüp yorumlayın. Aynı işlemi arkadaşlarınızla birlikte tartışarak yorumlayınız ve yargılayınız.
 - Bu konuda başka sanatçıların eserlerini, sanat dergilerindeki eleştirmenlerin yorumlarını, sanat analizi yapan belgeselleri ayrıntılı inceleyiniz.
 - Böylece deneyim kazanacak pratik davranacaksınız.

KONTROL LİSTESİ

UYGULAMA: Sanat eseri inceleme

Aşağıdaki kriterlere göre çalışmanızı değerlendiriniz.

AÇIKLAMA: Bu faaliyet kapsamında aşağıda listelenen davranışlardan kazandığınız becerileri EVET ve HAYIR kutucuklarına (X) işareti koyarak kontrol ediniz.		
DEĞERLENDİRME ÖLÇÜTLERİ	Evet	Hayır
➤ Dönem/akım ve sanatçı hakkında araştırma yaptınız mı veya veri topladınız mı?		
➤ Bilgilerinizi gözden geçirdiniz mi?		
➤ Sanat eseri araştırması yaptınız mı?		
➤ Sanatçının ve eserin adını, yapım yılını araştırdınız mı?		
➤ Madde ve teknik yönünden incelendiniz mi?		
➤ Konu yönünden incelediniz mi?		
➤ Figürlerin durumu yönünden incelediniz mi?		
➤ Form ve inşaa yönünden incelediniz mi?		
➤ Öz yönünden incelediniz mi?		

DEĞERLENDİRME

Uygulama faaliyetinde kazandığınız davranışlarda işaretlediğiniz “EVET” ler kazandığınız becerileri ortaya koyuyor. “HAYIR” larınız için ilgili faaliyetleri tekrarlayınız. Tamamı “EVET” ise diğer öğrenme faaliyetine geçiniz.

MODÜL DEĞERLENDİRME

Modül sonunda kazandığınız yeterliği aşağıdaki uygulamayı yaparak değerlendiriniz.

- Sizde Empresyonizm dönemine ait bir eser seçerek önerilen işlem basamaklarına göre eseri inceleyiniz.



Resim 1:Şemsiyeli Kadın Claude Monet

Kullanılacak araç gereçler:

- İncelenecek döneme ait eserler
- Dönemle ilgili yazılı, görsel bilgiler
- Dvd, vcd
- İnternet, galeri, müze kaynakları
- Kalem, kağıt

Araştırmalarınız için internetten konunuzla ilgili her türlü yazılı, görsel kaynaktan, dvd, vcd, üniversitelerin sanat tarihi bölümleri, galeri ve müzelerden yararlanabilirsiniz.

1. Bu konuda araştırma yapınız.
2. Seçtiğiniz eserin genel tanımını yapınız.(Sanatçının adı, eserin adı, yapım yılı, bulunduğu yer (varsa yazınız))
3. Seçtiğiniz eserin madde ve tekniğini belirtiniz.(Eserin yapıldığı yüzey, kullanılan teknik ve ebatlar örnek: tuval üzerine yağlı boya 45x55 cm)
4. Seçtiğiniz eserin konusunu belirtiniz.(portre, figür, natürmort, peysaj, enteriyör, kompozisyon vb.)
5. Seçtiğiniz eserdeki figürlerin durumunu açıklayın.(resim içinde bulunan manzara motifleri, insan ve hayvan figürlerinin durumlarının yorumlanması) (Ne görüyorsunuz? Tanımlayınız, insanlar, kadınlar, erkekler, küçük kız portresi, eğlence, evler, nehir, kuşlar vs....)
6. Sanatçının diğer sanatçılar grubu içindeki yerini öğreniniz. (Bunu yaparken; sanatçının yetiştiği zaman, çevre toplumun sanatçı üzerindeki etkisini düşününüz.)
7. Seçtiğiniz eserde form ve inşayı inceleyerek açıklayın. (kompozisyon tipleri: açık-kapalı, simetrik-asimetrik, üçgen, dörtgen, daire, diyagonal vb. resmin kuruluşunda bulunan kompozisyon elemanlarının durumu: denge, hareket (ritim), çizgi, renk, ışık-gölge, açık-koyu, leke, biçim, armoni, doku, mekan vb)
8. Seçtiğiniz eserde verilmek istenen özü yazınız.(Resmin düşünce yönünden değeri, esas anlatılmak isteneni (içerik-yargı-sonuç)
 - Öğrendiklerinizin ışığında, siz de incelediğiniz eseri kendi gözünüzle görüp, yorumlayınız.
 - Aynı işlemi arkadaşlarınızla birlikte tartışarak yorumlayınız ve yargılayınız.
 - Bu konuda başka sanatçıların eserlerini, sanat dergilerindeki eleştirmenlerin yorumlarını, sanat analizi yapan belgeselleri ayrıntılı inceleyiniz. Böylece deneyim kazanacak, pratik davranacaksınız.

NOT : Değerlendirme ölçeği ile bu çalışmanızı değerlendiriniz.

KONTROL LİSTESİ

UYGULAMA: Sanat eseri inceleme

AÇIKLAMA: Bu faaliyet kapsamında aşağıda listelenen davranışlardan kazandığınız becerileri EVET ve HAYIR kutucuklarına (X) işareti koyarak kontrol ediniz.		
DEĞERLENDİRME ÖLÇÜTLERİ	Evet	Hayır
➤ Dönem/akım ve sanatçı hakkında araştırma yaptınız mı veya veri topladınız mı?		
➤ Bilgilerinizi gözden geçirdiniz mi?		
➤ Sanat eseri araştırması yaptınız mı?		
➤ Sanatçının ve eserin adını, yapım yılını araştırdınız mı?		
➤ Madde ve teknik yönünden incelendiniz mi?		
➤ Konu yönünden incelediniz mi?		
➤ Figürlerin durumu yönünden incelediniz mi?		
➤ Form ve inşaa yönünden incelediniz mi?		
➤ Öz yönünden incelediniz mi?		

DEĞERLENDİRME

Uygulama faaliyetinde kazandığınız davranışlarda işaretlediğiniz “EVET” ler kazandığınız becerileri ortaya koyuyor. “HAYIR” larınız için ilgili faaliyetleri tekrarlayınız. Tamamı “EVET” ise diğer öğrenme faaliyetine geçiniz.

CEVAP ANAHTARLARI

ÖĞRENME FAALİYETİ 1'İN CEVAPLAR ANAHTARI

1	Açık havada
2	Fransa da
3	Işığın
4	Öz (lokal)
5	İzlenimciliktir
6	Manet
7	İzlenim Gündoğumu

ÖĞRENME FAALİYETİ 2'NİN CEVAPLAR ANAHTARI

1	İfadecilik
2	Doğa
3	Ölüm
4	Munch
5	Taş baskı (litografi)

ÖĞRENME FAALİYETİ 3'ÜN CEVAPLAR ANAHTARI

1	Vahşilik (yırtıcılık)
2	Henri Matisse
3	Tüpten çıktığı gibi, saf renkleriyle
4	Yeşil çizgili portre
5	20, modern

ÖĞRENME FAALİYETİ 4'ÜN CEVAPLAR ANAHTARI

1	B
2	A
3	B
4	A
5	B
6	B
7	A

ÖĞRENME FAALİYETİ 5'İN CEVAPLAR ANAHTARI

1	Fütürizm
2	Devrimi ve dinamizmi
3	Edebiyat, tiyatro, müzik
4	Boccioni
5	İtalya
6	Fütürizm, hareketi

ÖĞRENME FAALİYETİ 6'NIN CEVAPLAR ANAHTARI

1	B
2	B
3	B
4	A
5	A
6	B

ÖĞRENME FAALİYETİ 8'İN CEVAPLAR ANAHTARI

1	Soyut ekspresyonizm
2	Doğa görüntülerine
3	Mimarlık, Süsleme, Dekor, Kostüm
4	Başka türlü
5	Kendi içine
6	Pop-Art, Op-Art

ÖĞRENME FAALİYETİ 9'UN CEVAPLAR ANAHTARI

1	Şaşırtıcı, haber değeri olan
2	Kavramsal sanat
3	Sanat, gerçek
4	Meta, müzelere, koleksiyonlara
5	Art bir Çevre Sanatıdır.

ÖNERİLEN KAYNAKLAR

- BEYKAN Müren, **Sanat Kitabı, 500 Sanatçı 500 Sanat Eseri** 1. Baskı (Türkçe), Singapore, 1997
- BOYUT Yayın Grubu, Sanat Müzesi 20. yy'da Sanat cd-rom, İstanbul, 2006
- BOYUT Yayın Grubu, **Sanat Müzesi Modern Sanat cd-rom**, İstanbul, 2006
- İSLAMOĞLU Ebru (Editör), **Genç Sanat Güzel Sanatlar Dergileri**, İstanbul, 2006
- KILIÇKAN Hüseyin, **Resim Bilgisi Fil Yayınevi**, İstanbul, 1999
- PAKSOY Doğan (Editör), **Türkiye'de Sanat Plastik Sanatlar Dergileri**, İstanbul, 2006
- ÜSTER Celal (Editör), **Sanat Dergisi**, Sayı 16, Kış 1999, İstanbul, 2000
- www.google.com
- www.boyut.com.tr
- www.sanatgalerisiadi.com
- www.muzeadi.com
- www.yayineviadi.com
- www.reproresim.com
- www.allposters.com

KAYNAKÇA

- BEYKAN Müren, Sanat Kitabı, **500 Sanatçı 500 Sanat Eseri** 1.Baskı, Türkçe, Singapore, 1997.
- BÜYÜK İŞLEYEN Zahit, Kaya Özsezgin, **Sanat Eserlerini İnceleme**, Anadolu Üniversitesi Yayınları, Eskişehir, 1993.
- CASSOU Jean (Çev. Ö. İnce, İ. Usmanbaş), **Sembolizm Sanat Ansiklopedisi** 1. Basım, Remzi Kitapevi, İstanbul, 1987
- FRATELLI Fabri, (Editör) (100 ünlü ressam) **I. Maestri Del Colore**, Milano, 1976
- GOMBRICH E.H, (Çev. B.Cömert), **Sanatın Öyküsü**, 12. Baskı Remzi Kitapevi, 1980.
- İSLAMOĞLU Ebru (Edit.), **Genç Sanat**, G.S.D, İstanbul, 1999
- İPŞİROĞLU Nazan, Mazhar İpşiroğlu, **Sanatta Devrim**, Remzi Kitapevi, İstanbul, 1993
- KILIÇKAN Hüseyin, **Resim Bilgisi Fil Yayınevi**, İstanbul, 1999
- LYNTON Norbert, Modern **Sanatın Öyküsü**, 2. Basım, Remzi Kitapevi, İstanbul, 1991
- ÖZÜDOĞRU Şerife, **Sanat Tarihi**, Anadolu Üniversitesi Yayınları, Eskişehir, 1993
- PAKSOY Doğan, (Editör), **Türkiye’de Sanat Plastik Sanatlar Dergileri**, İstanbul, 2006
- PASSERON Rene, (Çev. Sezer Tansuğ), **Sürrealizm Sanat Ansiklopedisi**, 2. basım Remzi Kitapevi, İstanbul, 1990
- RICHARD Lionel, (Çev. B. Madra , İ.Usmanbaş , S.Gürsoy), **Ekspresyonizm Sanat Ansiklopedisi**, 2. Basım, Remzi Kitapevi, İstanbul,1990
- RONA Zeynep, (Edit.), **Eczacıbaşı Sanat Ansiklopedisi 1-2-3**, Yem Yayın İstanbul, 1997
- SERULLAZ Maurice, (Çev. D. Erbil), **Empresyonizm Sanat Ansiklopedisi**, 2. basım Remzi Kitapevi, İstanbul,1991
- TOKER Jale (**Ders Notları**)
- ÜSTER Celal (Editör) P, **Sanat Dergisi**, Sayı 16, İstanbul, 2000
- WÖLFFLİN Heinrich, (Çev. H.Örs), **Sanat Tarihinin Temel Kavramları** 3. Baskı Remzi Kitapevi, İstanbul, 1990